

Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων
Πρεσβεία της Ελλάδος στη Μαδρίτη

**Δελτίο Οικονομικών και Επιχειρηματικών
Εξελίξεων στην Ισπανία**

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2025

Επιμέλεια-σύνταξη:

Παντελής Γκάσιος
Χριστίνα Οικονόμου
Αριάδνη Κορμαλή
Αλεξία Κονταξάκη Garrido

Avda. Dr. Arce 24-28002 Μαδρίτη, <https://www.agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/840>, ecocom-madrid@mfa.gr

Πληθωρισμός Σεπτεμβρίου 2025 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία που δημοσίευσε το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE), ο πληθωρισμός στην Ισπανία σημείωσε άνοδο κατά δύο δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας τον Σεπτέμβριο 2025, διαμορφούμενος στο 2,9%. Αντίστοιχα, ο δομικός πληθωρισμός, ο οποίος εξαιρεί τις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων, παρουσίασε ελαφρά αποκλιμάκωση κατά ένα δέκατο της μονάδας, διαμορφούμενος στο 2,3%. Ισπανικό Υπουργείο Οικονομίας αποδίδει εν λόγω αύξηση κυρίως στην ηπιότερη πτώση των τιμών καυσίμων και, σε μικρότερο βαθμό, της ηλεκτρικής ενέργειας σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2024. Ειδικότερα, ο Σεπτέμβριος του προηγούμενου έτους αποτέλεσε την καλύτερη μηνιαία επίδοση όσον αφορά τον πληθωρισμό (1,5%) των τελευταίων τεσσάρων και πλέον ετών, γεγονός που κατέστησε δύσκολη την επίτευξη ευνοϊκών συγκριτικών στοιχείων για το τ.ε. Σε μηνιαία βάση, οι τιμές παρουσίασαν πτώση κατά 0,4% σε σχέση με τον Αύγουστο, γεγονός που αποδίδεται στη λήξη της τουριστικής περιόδου.

Οικονομικοί αναλυτές επισημαίνουν ότι υφίστανται και άλλοι παράγοντες που ασκούν πιέσεις στις τιμές, όπως η αυξητική τάση των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας, τόσο στη χονδρική όσο και στη λιανική αγορά, η έντονη εποχική ζήτηση λόγω αυξημένων δαπανών στον τομέα της εκπαίδευσης, της ψυχαγωγία και των μεταφορών κατά τον Σεπτέμβριο, καθώς και η επιμονή της

αυξητικής τάσης των τιμών στα φρέσκα τρόφιμα.

Οικονομικοί κύκλοι εκτιμούν ότι η Ισπανία θα συνεχίσει να εμφανίζει πληθωρισμό υψηλότερο από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο, προβλέποντας ότι το 2025 θα κλείσει με τιμή πληθωρισμού 2,5%, ήτοι τέσσερα δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας κάτω από τα σημερινά επίπεδα. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, γεγονός που δικαιολογείται από παράγοντες σε διεθνές επίπεδο, όπως η κλιματική αλλαγή, η αναδιοργάνωση των εφοδιαστικών αλυσίδων, οι εμπορικές εντάσεις και ο πόλεμος στην Ουκρανία, ο οποίος έχει περιορίσει τις εξαγωγές βασικών προϊόντων όπως τα δημητριακά και τα λιπάσματα.

Σημειώνεται τέλος ότι τα τρόφιμα αποτέλεσαν αντικείμενο πρόσφατης ανάλυσης της ΕΚΤ, η οποία διαπίστωσε ότι οι τιμές τους στην Ισπανία έχουν αυξηθεί κατά 34% από το 2019, ποσοστό ελαφρώς υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Το φαινόμενο αυτό πλήττει ιδιαίτερα τα νοικοκυριά με χαμηλά εισοδήματα, για τα οποία το κόστος διατροφής απορροφά σημαντικό ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματος.

Χρηματιστήριο

Ο χρηματιστηριακός δείκτης IBEX35 έκλεισε στις 30 Σεπτεμβρίου στις 15.475.00 μονάδες, καταγράφοντας μηνιαία άνοδο της τάξεως του 3,5% έναντι των 14.935,80 μονάδων στο τέλος Αυγούστου και υπερβαίνοντας το κατώφλι των 15.000 μονάδων. Σε ετήσια βάση, ο δείκτης IBEX35 εμφανίζεται αυξημένος

κατά 24,6%, ενώ σε τριμηνιαία βάση έχει καταγράψει άνοδο της τάξεως του 9,6%.

Στοιχεία ανεργίας για τον Αύγουστο 2025 στην Ισπανία

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το ισπανικό Υπουργείο Εργασίας, η καταγεγραμμένη ανεργία στην Ισπανία τον Αύγουστο 2025 εμφανίστηκε αυξημένη κατά 22.000 άτομα και ανήλθε σε 2.426.511 ανέργους, που συνιστά το χαμηλότερο επίπεδο για μήνα Αύγουστο από το έτος 2007. Επιπλέον, ο συνολικός αριθμός των ασφαλισμένων στη Δημόσια Κοινωνική Ασφάλιση μειώθηκε κατά περίπου 200.000 άτομα, φθάνοντας τους 21.666.203 εργαζομένους, σύμφωνα με το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης.

Τόσο η αύξηση της ανεργίας όσο και η μείωση των ασφαλισμένων στο εθνικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης τον Αύγουστο τρέχοντος έτους εμφανίστηκαν πιο έντονες από ό,τι τον αντίστοιχο μήνα πέρυσι. Ωστόσο, ο συνολικός αριθμός των ανέργων είναι χαμηλότερος από τον Αύγουστο 2024 κατά 145.610 άτομα και, όπως προαναφέρθηκε, ο χαμηλότερος αριθμός για μήνα Αύγουστο από το έτος 2007. Επιπλέον, τον Αύγουστο 2025 καταγράφηκαν 476.801 περισσότεροι εργαζόμενοι από ό,τι τον Αύγουστο 2024. Το τέλος της θερινής τουριστικής περιόδου αιχμής και το μειωμένο ακόμη προσωπικό στην εκπαίδευση, αποτέλεσαν, για ακόμη μία φορά, τις βασικές αιτίες για την ελαφρά πτώση των αριθμών της απασχόλησης και τη μικρή άνοδο της ανεργίας τον Αύγουστο 2025. Σύμφωνα με

στοιχεία που παρείχε το Υπουργείο Κοινωνικής Ασφάλισης, η εκπαίδευση ήταν ο τομέας με τις υψηλότερες απώλειες θέσεων εργασίας τον Αύγουστο (-75.869 θέσεις), ακολουθούμενη από τις διοικητικές και βοηθητικές Υπηρεσίες (-19.061 θέσεις), τις καλλιτεχνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες (-16.055 θέσεις) και τις κατασκευές (-15.455 θέσεις). Το μεγαλύτερο μέρος της μείωσης του συνόλου των ασφαλισμένων καταγράφηκε κυρίως στο γενικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (-173.771 ασφαλισμένοι), ενώ ο αριθμός των αυτοαπασχολούμενων ασφαλισμένων μειώθηκε κατά 8.662 άτομα σε σύγκριση με τον Ιούλιο τ.ε., με τους περισσότερους από αυτούς στους κλάδους εμπορίου και εκπαίδευσης, ανεβάζοντας το σύνολο αυτών σε 3.405.711.

Οι μειωτικές τάσεις της απασχόλησης τον Αύγουστο είχαν για άλλη μια φορά μεγαλύτερο αντίκτυπο στις περιοχές με τον υψηλότερο όγκο τουριστών το καλοκαίρι, καθώς και στις περιοχές με τους μεγαλύτερους πληθυσμούς. Η Καταλονία (+7.942), η Μαδρίτη (+4.214), η Χώρα των Βάσκων (+4.178) και η Κοινότητα της Βαλένθια (+2.786) ήταν οι περιοχές όπου η ανεργία αυξήθηκε περισσότερο τον Αύγουστο 2025, ενώ η Καστίλλη-Λα Μάντσα (-1.047), τις Κανάριες Νήσους (-873) —όπου η θερινή περίοδος είναι πολύ μεγαλύτερη— και η Ναβάρρα (-150) κατέγραψαν αντιθέτως μειωτικές τάσεις της ανεργίας. Το ίδιο περίπου φαινόμενο συνέβη και σε ό,τι αφορά τη μείωση της απασχόλησης, ιδιαίτερα

σημαντική στην Καταλονία (-63.562 ασφαλισμένοι), τη Μαδρίτη (-42.275) και την Κοινότητα της Βαλένθια (-24.990), ενώ αντιθέτως ο αριθμός των ασφαλισμένων αυξήθηκε στις Αστούριες (+1.348), τις Κανάριες Νήσους (+768) και την Κανταβρία (+235). Όσον αφορά τον αριθμό των συμβάσεων που υπογράφηκαν τον Αύγουστο τ.ε., το σύνολο έφτασε τα 1.039.962, μισό εκατομμύριο λιγότερες από ό,τι τον Ιούλιο, ωστόσο μόλις κατά 197 λιγότερες από ό,τι την αντίστοιχη περίοδο του 2024, με το 75% αυτών να αφορά κλάδους υπηρεσιών.

Εξέλιξη τουριστικών αφίξεων στην Ισπανία τον Ιούλιο 2025

Σύμφωνα με στοιχεία του INE (Ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής) παρατηρείται σχετική επιβράδυνση της αύξησης των αφίξεων, με αύξηση μόλις 1,6%, και απομακρύνουν την επίτευξη του ορόσημου των 100 εκατ. επισκεπτών φέτος. Τα στοιχεία της ξενοδοχειακής πληρότητας για τον Ιούλιο, που δημοσιεύθηκαν την περασμένη εβδομάδα από το INE, αντανakλούν τα πρώτα σημάδια τη χαλάρωση της μέχρι πρότινος ραγδαίας αύξησης: οι διανυκτερεύσεις αυξήθηκαν μόνο κατά 1,8% σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα του Ιουλίου 2024, με πτώσεις σε δύο από τις μεγαλύτερες αγορές (Γερμανία και Γαλλία), που αντιπροσωπεύουν το 20% των αφίξεων, και με σημαντική επιβράδυνση στο Ηνωμένο Βασίλειο, τον μεγαλύτερο αποστολέα τουριστών με μερίδιο 21%. Η μεγαλύτερη πτώση καταγράφηκε από τη Γερμανία (-4,8%),

ακολουθούμενη από τη Γαλλία (-3,1%), ενώ η αύξηση από το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν σχεδόν μηδενική (+0,7%).

Η εξέλιξη των αφίξεων ταξιδιωτών τον δεύτερο μήνα της θερινής περιόδου, που δημοσιοποιήθηκε, 1/9, φαίνεται να ενισχύει περαιτέρω την ανωτέρω τάση, δεδομένου ότι, παρά το γεγονός ότι η άφιξη ξένων τουριστών έφτασε σε νέο ιστορικά υψηλό επίπεδο ξεπερνώντας για πρώτη φορά στην ιστορία τα 11 εκατ. άτομα τον μήνα Ιούλιο, η αυξητική πορεία των εισερχόμενων τουριστών επιβραδύνθηκε, καταγράφοντας ρυθμό μόλις 1,6%. Συνολικά κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου τ.ε., οι αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν κατά 4,1%, φτάνοντας τα 55,5 εκατ. ταξιδιώτες. Ωστόσο, κατά τους τρεις τελευταίους μήνες (Μάιος, Ιούνιος και Ιούλιος), οι αυξήσεις των εισερχόμενων τουριστικών ροών δεν υπερβαίνουν το 2%, αντισταθμίζονται όμως από τα καλά αποτελέσματα του Ιανουαρίου και του Φεβρουαρίου 2025, όταν οι αφίξεις είχαν αυξηθεί κατά 6,1% και 7,6% αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Mesa del Turismo, οργάνωσης που εκπροσωπεί περισσότερες από 100 επιχειρήσεις του ισπανικού τουριστικού κλάδου, καθοριστικός παράγοντας είναι η αύξηση των τιμών «έναντι των πιο ανταγωνιστικών τιμών άλλων προορισμών στη Μεσόγειο, όπως η Τουρκία, η Τυνησία ή το Μαρόκο, ή στην Αδριατική, όπως η Κροατία, το Μαυροβούνιο ή η Αλβανία».

Από την άλλη πλευρά, οι δαπάνες των εισερχόμενων στην Ισπανία τουριστών

συνέχισαν να αυξάνονται δυναμικά (+6,1%), με ρυθμό υπερτριπλάσιο από εκείνον της αύξησης των αφίξεων (σε μεγάλο βαθμό, λόγω της ανόδου των τιμών), και ανήλθαν τον Ιούλιο σε 16,45 δισ. ευρώ. Η μέση δαπάνη ανά τουρίστα ήταν 1.493 ευρώ (+4,4%), ενώ η μέση ημερήσια δαπάνη έφτασε τα 210 ευρώ (+6,9%). «Αυτά τα στοιχεία αντικατοπτρίζουν τη συνεχιζόμενη τάση ανόδου των δαπανών των διεθνών επισκεπτών έναντι των αφίξεων, των οποίων η αύξηση έχει μετριαστεί τους τελευταίους τρεις μήνες», υπογράμμισε το ισπανικό Υπουργείο Βιομηχανίας και Τουρισμού. Η πιο ζημιωμένη περιφέρεια από την συγκριτική επιβράδυνση του εισερχόμενου τουρισμού υπήρξε η Καταλονία, η οποία τον Ιούλιο 2025 υποδέχτηκε 2,35 εκατ. ταξιδιώτες, με μείωση 1,1% σε σχέση με τον Ιούλιο του 2024 (η Μαδρίτη επίσης κατέγραψε πτώση -3,4%), ενώ στο επτάμηνο κατέγραψε οριακή αύξηση 1,1% (11,6 εκατ.), παραμένοντας πάντως η πλέον επισκέψιμη περιοχή της Ισπανίας. Σε αυτό συνέβαλαν κυρίως η μείωση από τη Γαλλία, τον βασικό αποστολέα ταξιδιωτών προς Καταλονία, αλλά και η επιβράδυνση από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ. Οι Βαλεαρίδες επίσης επηρεάστηκαν αρνητικά λόγω της ισχυρής εξάρτησής τους από τη γερμανική αγορά, από την οποία προέρχεται σχεδόν το ήμισυ των ξένων τουριστών. Τον Ιούλιο, οι αφίξεις αυξήθηκαν μόλις κατά 0,9% και στο επτάμηνο κατά 3,1% (8,99 εκατ.), με αποτέλεσμα να ξεπεραστούν από εκείνες των Καναρίων Νήσων που αναδείχθηκαν ως ο δεύτερος πιο επισκέψιμος προορισμός της

Ισπανίας φέτος (9,1 εκατ. ταξιδιώτες). Η Κοινότητα με την καλύτερη επίδοση Ιανουαρίου-Ιουλίου ήταν η Ανδαλουσία, που υποδέχτηκε 8,3 εκατ. ξένους τουρίστες (+7,9%), εδραιώνοντας την τέταρτη θέση της και μειώνοντας την απόσταση από τις Βαλεαρίδες κατά 331.441 ταξιδιώτες στο διάστημα των τελευταίων 12 μηνών.

Αύξηση 24,2% των εξαγωγών ισπανικού ελαιολάδου στις ΗΠΑ το πρώτο εξάμηνο 2025

Όπως αναφέρουν εδώ κλαδικά δημοσιεύματα, οι εξαγωγές ισπανικού ελαιολάδου προς τις ΗΠΑ αυξήθηκαν κατά 24,19% κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους, παρά την επιβολή νέων δασμών από την αμερικανική Διοίκηση. Η αύξηση αποδίδεται στην διαρκώς αυξανόμενη ζήτηση και στην γενικότερη ενίσχυση της θέσης του προϊόντος στην αμερικανική αγορά, και όχι σε προσπάθεια πρόωρης αποστολής φορτίων ελαιολάδου πριν την εφαρμογή των δασμών, σύμφωνα με εκπροσώπους του κλάδου. Συνολικά, σύμφωνα με τα δημοσιεύματα που προφανώς βασίζονται σε αμερικανικά στοιχεία, οι εισαγωγές ελαιολάδου στις ΗΠΑ έφθασαν τους 241.763 τόνους το πρώτο εξάμηνο 2025 (+23,12% σε σχέση με το 2024), ενώ η Ισπανία εξήγε 87.273 τόνους, αυξάνοντας σημαντικά το μερίδιό της στην αμερικανική αγορά. Σύμφωνα με τα ισπανικά στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας, Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας (DataComex), το πρώτο εξάμηνο τ.ε. οι ισπανικές εξαγωγές προς ΗΠΑ

ανήλθαν σε 82.725 τόνους αξίας 438,6 εκατ. ευρώ υπό τετραψήφιο ΚΔ 1509 και σε 4.804 τόνους αξίας 13,99 εκατ. ευρώ υπό τετραψήφιο ΚΔ 1510.

Σύμφωνα με τον Rafael Pico, Γενικό Διευθυντή της ASOLIVA (Ένωση Ισπανικής Βιομηχανίας και Εξαγωγικού Εμπορίου Ελαιολάδου & Πυρηνελαίου), η Ισπανία κατέχει πλέον το 36,1% της αγοράς στις ΗΠΑ, ποσοστό υπερδιπλάσιο σε σύγκριση με πριν από 20 έτη (17,62%), ενώ η Ιταλία έχει απωλέσει περισσότερες από 34 ποσοστιαίες μονάδες στο ίδιο διάστημα. Ο ίδιος υπενθυμίζει ότι οι ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν το 50% της παγκόσμιας κατανάλωσης εκτός της Ε.Ε. και εκτιμά πως, με βάση τους τρέχοντες ρυθμούς ανάπτυξης, η αμερικανική αγορά θα αναδειχθεί σύντομα ως η μεγαλύτερη καταναλωτική αγορά ελαιολάδου παγκοσμίως, ξεπερνώντας ακόμη και την Ισπανία. Από την πλευρά της, η αγροτική οργάνωση COAG (Coordinadora de Organizaciones de Agricultores y Ganaderos) επισημαίνει ότι τα πρόσφατα στατιστικά στοιχεία αποδοθούν τις εκτιμήσεις περί απωλειών στην αγορά των ΗΠΑ, αν και σημειώνει ότι η αξία των εξαγωγών είναι χαμηλότερη από πέρυσι, λόγω της μείωσης της μέσης τιμής ανά κιλό ελαιολάδου από 7-8 ευρώ σε περίπου 3,50 ευρώ.

Ανησυχίες Ομίλου Iberdrola για την αμερικανική αγορά ΑΠΕ

Όπως αναφέρουν εδώ έγκυρες οικονομικές πηγές, ο ισπανικός ενεργειακός κολοσσός Iberdrola ανησυχεί ιδιαίτερα το τελευταίο διάστημα, αναφορικά με την εξέλιξη και την

συνέχιση της παρουσίας της στην αγορά ανανεώσιμων πηγών των ΗΠΑ, καθώς εκτιμά πως η αμερικανική Διοίκηση προσπαθεί να σταματήσει την ανάπτυξη δύο μεγάλων υπεράκτιων αιολικών πάρκων του Ομίλου στις ΗΠΑ, μέσω της εκεί θυγατρικής της Avangrid, η οποία σχεδιάζει να επενδύσει κεφάλαια ύψους 6,8 δισ. ευρώ σε αιολικές μονάδες στην πολιτεία της Μασαχουσέτης. Σύμφωνα με πηγές της Iberdrola που βασίζονται και σε δημοσιεύματα διεθνών ειδησεογραφικών μέσων, η αμερικανική Διοίκηση ετοιμάζεται να ανακαλέσει την ομοσπονδιακή άδεια που είχε χορηγηθεί στην Avangrid για την κατασκευή δύο μεγάλων αιολικών πάρκων στα ανοικτά των ακτών της Μασαχουσέτης, συγκεκριμένα στο πλαίσιο του έργου New England Wind, το οποίο αποτελείται από δύο ξεχωριστά αιολικά πάρκα (New England Wind 1 και 2).

Σημειώνεται ότι την εποχή που ελήφθησαν οι πρώτες άδειες για το έργο, υπό την προηγούμενη Διοίκηση Biden το έτος 2024, η Iberdrola εκτιμούσε ότι αυτό θα μπορούσε να δημιουργήσει αρκετές χιλιάδες θέσεις εργασίας, να παρέχει περίπου 2 GW καθαρής και αξιόπιστης ενέργειας, αρκετής για να τροφοδοτήσει σχεδόν 1 εκατ. σπίτια και επιχειρήσεις στην περιοχή, κάτι που θα μείωνε σχεδόν κατά 4 εκατ. τόνους τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ετησίως κατά τη διάρκεια ζωής του έργου. Η κατασκευή του project New England 1 έχει προγραμματιστεί να ξεκινήσει το 2025, ενώ η ολοκλήρωση αμφότερων είναι προγραμματισμένη για πριν το έτος 2030.

Κλαδικές πηγές αναφέρουν ότι στις ΗΠΑ η Iberdrola διαθέτει ήδη ένα προηγμένο υπεράκτιο αιολικό πάρκο, το Vineyard Wind 1, με ισχύ 806 MW, του οποίου η κατασκευή ξεκίνησε το 2022 και βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη, παρά το γεγονός ότι το πάρκο έχει ήδη τεθεί σε λειτουργία. Ίδιες πηγές σημειώνουν ότι στο πλαίσιο του τρέχοντος στρατηγικού σχεδίου της Iberdrola, οι ΗΠΑ αντιπροσωπεύουν την μεγαλύτερη διεθνή επένδυση. Σύμφωνα με τον Όμιλο Iberdrola, από τα 36 δισ. ευρώ καθαρών επενδύσεων ανά τον κόσμο που είχαν αρχικά προγραμματιστεί έως το 2026, το 35% προορίζεται για τις ΗΠΑ, ενώ παράλληλα πηγές της Iberdrola αναφέρουν ότι ενδεχόμενη απόφαση της αμερικανικής Διοίκησης να σταματήσει τα ως άνω νέα projects δεν πρόκειται να θέσει σε κίνδυνο το χαρτοφυλάκιο ανάπτυξής της στις ΗΠΑ. Όσον αφορά τη δέσμευσή της στην υπεράκτια αιολική ενέργεια, η Iberdrola διευκρινίζει ότι περισσότερο από το ήμισυ των νέων επενδύσεών της σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (15,5 δισ. ευρώ) επικεντρώνεται σε υπεράκτια αιολικά έργα υπό κατασκευή στις ΗΠΑ, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία και τη Γερμανία.

Παρεμπιπτόντως αναφέρεται ότι η αβεβαιότητα που έχει δημιουργήσει η νέα δασμολογική πολιτική της αμερικανικής Διοίκησης έχει ωθήσει τους Ισπανούς κατασκευαστές φωτοβολταϊκών, μέσω της κλαδικής ένωσης UNEF (Ισπανική Φωτοβολταϊκή Ένωση), να ζητήσουν κρατική συνδρομή από το ισπανικό Υπουργείο

Βιομηχανίας και Τουρισμού για την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος που επηρεάζει εξαγωγές προς τις ΗΠΑ προϊόντων συνολικής αξίας 1,2 δισ. ευρώ ετησίως. Κλαδικές πηγές αναφέρουν ότι, αν και λιγότερο ορατή, η ισπανική βιομηχανία κατασκευής φωτοβολταϊκών εξαρτημάτων αποτελεί παγκόσμια δύναμη και συγκαταλέγεται στους κύριους προμηθευτές των ΗΠΑ, με εξαγωγές όχι μόνο προς μεγάλες ισπανικές, αλλά και σε άλλες παγκόσμιες εμβέλειας εταιρείες με παρουσία στις ΗΠΑ. Μεταξύ των εισηγήσεων της UNEF προς το Υπουργείο Βιομηχανίας και Τουρισμού περιλαμβάνονται η εξαίρεση των συγκεκριμένων προϊόντων από τους δασμούς, η παροχή κινήτρων για εγχώρια κατασκευή ηλεκτρονικών συσκευών υψηλής ισχύος, ηλιακών ανιχνευτών και μεταλλικών κατασκευών, η υλοποίηση προγραμμάτων υποστήριξης για παραγωγικές επενδύσεις, η ενίσχυση της έρευνας και ανάπτυξης σε ηλιακές τεχνολογίες, καθώς και η παροχή φορολογικών ελαφρύνσεων και εκπτώσεων για «πράσινες» επενδύσεις, η μείωση της γραφειοκρατίας, η απλοποίηση της διαδικασίας αδειών για βιομηχανικά έργα, η υποστήριξη της κανονιστικής σταθερότητας και η ενίσχυση του πλαισίου για ανταγωνιστικές δημοπρασίες με βάση βιομηχανικά και κριτήρια βιωσιμότητας. Όπως επισημαίνουν ισπανικές κλαδικές πηγές, η νέα δασμολογική πολιτική των ΗΠΑ έναντι της ισπανικής βιομηχανίας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας δεν επηρεάζει μόνο τον φωτοβολταϊκό τομέα, δεδομένου ότι

ήδη από παλαιότερα η αμερικανική Διοίκηση είχε ξεκινήσει έρευνα για τους Ισπανούς κατασκευαστές αεροσκαφών, θέτοντας σε ισχύ αντισταθμιστικό δασμό ήδη κατά την περίοδο διακυβέρνησης της αμέσως προηγούμενης αμερικανικής Διοίκησης. Η ένωση UNEF εκτιμά ότι ορισμένες από τις επηρεαζόμενες ισπανικές εταιρείες προσπαθούν να αποκτήσουν απ' ευθείας παρουσία στις ΗΠΑ προκειμένου να αποφύγουν τα προβλήματα και τις στρεβλώσεις, γεγονός που μπορεί να προκαλέσει «μετανάστευση» επιχειρήσεων εκτός Ισπανίας.

Η Ryanair προχωρά σε περικοπές πτήσεων από ισπανικά περιφερειακά αεροδρόμια

Σύμφωνα με ανακοινώσεις της Ryanair, η αεροπορική εταιρεία χαμηλού κόστους πραγματοποιεί μείωση κατά ένα εκατομμύριο θέσεων στην Ισπανία για την χειμερινή περίοδο 2025–2026, εγκαταλείποντας ή πλήττοντας κυρίως αεροδρόμια όπως αυτά του Santiago de Compostela, του Vigo, του Valladolid, του Jerez, του Santander, της Zaragoza, των Asturias, της Vitoria και των Καναρίων Νήσων. Η Ryanair επικαλείται την επικείμενη αύξηση των αερολιμενικών τελών από τον Μάρτιο 2026 ως βασική αιτία της απόφασης, ενώ ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας χαρακτήρισε την Ισπανία ως «χώρα κλειστή στον τουρισμό», ανακοινώνοντας τη μεταφορά μέρους της χωρητικότητας σε αγορές όπως η Ιταλία και η Ουγγαρία.

Σε σχετική παρέμβασή του, ο Υπουργός Βιομηχανίας και Τουρισμού της Ισπανίας,

Jordi Hereu, δήλωσε ότι η Κυβέρνηση «δεν πρόκειται να υποκύψει σε αυθαίρετες αποφάσεις της Ryanair», επισημαίνοντας ότι αναζητούνται ήδη εναλλακτικές για την κάλυψη των 600.000 θέσεων στην Ιβηρική και των 400.000 στις Κανάριες Νήσους που αποσύρει η εταιρεία από την ισπανική αγορά.

Εκκίνηση διαδικασίας υιοθέτησης ισπανικού προϋπολογισμού έτους 2026 – κυβερνητική έγκριση νομοσχεδίου για ρύθμιση χρεών Αυτόνομων Κοινοτήτων

Το ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών ξεκίνησε στις αρχές της τρέχουσας εβδομάδας την διαδικασία προετοιμασίας, παρουσίασης και υιοθέτησης του κρατικού προϋπολογισμού του 2026, δημοσιεύοντας στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυβέρνησης το σχετικό Διάταγμα που καθορίζει τα κριτήρια και την κατεύθυνση των δημόσιων πόρων στο πλαίσιο κατάρτισης του προϋπολογισμού, με την Κυβέρνηση να στοχεύει να επιτύχει φέτος την συνέχεια και ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της, ενδυναμώνοντας κυρίως τις πολιτικές του Κράτους Πρόνοιας, σε αντίθεση με τα δύο προηγούμενα οικονομικά έτη, κατά τα οποία εφαρμόστηκε ο προϋπολογισμός του 2023, ελαχιστοποιώντας τη δυνατότητα υιοθέτησης και υλοποίησης νέων μέτρων δημοσιονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

Σύμφωνα με την ισπανική Κυβέρνηση, βασικός στόχος του προϋπολογισμού του 2026 θα είναι η συνέχιση της προώθησης της βιώσιμης, δίκαιης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης, προωθώντας τον

εκσυγχρονισμό και την ανταγωνιστικότητα της ισπανικής οικονομίας και φιλοδοξώντας να διατηρηθεί η Ισπανία στην κορυφή μεταξύ των μεγάλων αναπτυσσόμενων οικονομιών από απόψεως ρυθμών ανάπτυξης. Το σχετικό Διάταγμα αναφέρει επίσης ότι θα συνεχίσει να προωθείται η δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας.

Η ισπανική Κυβέρνηση αναφέρει ότι οι δημοσιονομικοί λογαριασμοί του 2026 αναμένεται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ισπανική κοινωνία, υποστηρίζοντας πολιτικές που προωθούν την προσιτή στέγαση, ιδίως για τους νέους, ενώ επιπλέον, η Κυβέρνηση στοχεύει να ισχυροποιήσει την δέσμευσή της για περιβαλλοντική βιωσιμότητα ως παράγοντα ανταγωνιστικότητας και εγγύηση για το μέλλον μέσω των μεταρρυθμίσεων που έχουν ήδη ξεκινήσει για την καταπολέμηση της κλιματικής έκτακτης ανάγκης, ιδιαίτερα στους τομείς της πρόληψης, παρακολούθησης και κατάσβεσης των δασικών πυρκαγιών, της βιώσιμης κινητικότητας, της απαλλαγής από τις εκπομπές άνθρακα, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ψηφιοποίησης. Επίσης, η Κυβέρνηση προσδοκά την διατήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί με στρατηγικούς εταίρους στους τομείς της άμυνας και της καινοτομίας.

Βασικό στόχο της ισπανικής Κυβέρνησης αποτελεί η συνέχιση της άσκησης μίας υπεύθυνης δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία έχει ως τώρα επιτρέψει την σταθερή μείωση του ελλείμματος από την κορύφωση αυτού που είχε καταγραφεί κατά την περίοδο

της πανδημίας. Η ισπανική Κυβέρνηση θεωρεί πως έχει επιτύχει τους στόχους-δεσμεύσεις της έναντι της Ευρ. Επιτροπής το έτος 2024, κατορθώνοντας να μειώσει το έλλειμμα σε 2,8% του ΑΕΠ, εξαιρουμένων των οικονομικών πακέτων για τον μετριασμό των επιπτώσεων των πλημμυρών στη Βαλένθια (Οκτώβριος 2024), με τις δαπάνες της κεντρικής Κυβέρνησης να έχουν ήδη φθάσει τα 7,824 δισ. ευρώ μεταξύ τέλους 2024 και Μαΐου 2025, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία. Η Κυβέρνηση παραδέχεται πως η οικονομική ανάπτυξη κατέστη επίσης δυνατή χάρη στο σύνολο των επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης, που επιτρέπουν τον εκσυγχρονισμό και την απαλλαγή του παραγωγικού ιστού από τις εκπομπές άνθρακα, καθώς και άλλα εκτεταμένα μέτρα στους τομείς της ψηφιοποίησης, της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και της ισότητας. Η Ισπανία θεωρεί πως ο ρυθμός εφαρμογής του Σχεδίου και η επίτευξη των ορόσημων ευρίσκονται σε εξαιρετικά επίπεδα, γεγονός που αποδεικνύεται και από την πρόσφατη καταβολή από την Ε.Ε. των κονδυλίων της πέμπτης εκταμίευσης.

Οι κεντρικοί άξονες προτεραιοτήτων της ισπανικής Κυβέρνησης, οι οποίοι βεβαιώνεται πως θα είναι συνεπείς με τις δημοσιονομικές προβλέψεις και συστάσεις που έχουν διατυπωθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και με τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν εκδοθεί από την Ευρ. Επιτροπή. Μεταξύ αυτών των αξόνων, περιλαμβάνονται η ολοκλήρωση της διαδικασίας

εκσυγχρονισμού του παραγωγικού ιστού χάρη στα κονδύλια του Σχεδίου Ανάκαμψης μέσω της αξιοποίησης του ισπανικού Σχεδίου PERTE, η ενίσχυση του δυναμικού και της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού ιστού συμβάλλοντας στην ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και των αυτοαπασχολούμενων, η προώθηση τόσο της ψηφιακής όσο και την ενεργειακής μετάβασης της οικονομίας, καθώς και η επαναβιομηχάνιση της χώρας σε στρατηγικούς τομείς, η προώθηση των παραγωγικών επενδύσεων και η διευκόλυνση της ρευστότητας και της εξαγωγικής δραστηριότητας για τις εταιρείες που επηρεάζονται από το νέο παγκόσμιο δασμολογικό περιβάλλον ιδίως στους περισσότερο εκτεθειμένους τομείς κινητοποιώντας γραμμές εγγυήσεων που προωθούν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση για τη διατήρηση της παραγωγικής δραστηριότητας και της απασχόλησης για τις εξαγωγικές και εισαγωγικές εταιρείες.

Επιπλέον, η Κυβέρνηση στοχεύει στη συνέχιση της διαδικασίας ενεργειακής μετάβασης της οικονομίας μέσω μιας πράσινης βιομηχανικής πολιτικής, στην προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας για την απόκτηση στρατηγικής αυτονομίας και ανταγωνιστικότητας. Στόχους του κρατικού προϋπολογισμού 2026 συνιστούν επίσης, μεταξύ άλλων, η καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών, η διατήρηση της συνεχούς αξιολόγησης κινδύνου και του προληπτικού έργου με την ανάπτυξη των αντίστοιχων

σχεδίων πρόληψης, παρακολούθησης και κατάσβεσης, η τοποθέτηση της καινοτομίας και της επιστήμης ως «ραχοκοκαλιάς» του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, η ενίσχυση της ικανότητας αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας των ερευνητών και η προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στον επιστημονικό τομέα, η συνέχιση της ανάπτυξης ενός σύγχρονου και βιώσιμου πρωτογενούς τομέα, η προώθηση της στροφής προς βιώσιμα αγροδιατροφικά συστήματα εφοδιασμού, η ενίσχυση του Κράτους Πρόνοιας με μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα των συντάξεων διατηρώντας παράλληλα την αγοραστική δύναμη των συνταξιούχων, η προστασία της καθολικότητας του Εθνικού Συστήματος Υγείας με ενίσχυση της πρωτοβάθμιας περίθαλψης σε ολόκληρη την Ισπανία και αύξηση του χαρτοφυλακίου υπηρεσιών και παροχών δημόσιας υγείας, ο εκσυγχρονισμός των αμυντικών δυνατοτήτων και η συμβολή στην ανάπτυξη ενός χώρου κοινοτικής ασφάλειας και άμυνας από κοινού με τους Ευρωπαίους εταίρους. Επιπλέον, στοχεύεται η συνέχιση των εργασιών για την οικοδόμηση μιας υπεύθυνης και υποστηρικτικής ευρωπαϊκής μεταναστευτικής πολιτικής, η συμμόρφωση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης, η εγγύηση του δικαιώματος στη στέγαση αυξάνοντας την προσφορά οικονομικά προσιτής στέγασης, η υποστήριξη των νέων και των ευάλωτων ομάδων στην πρόσβαση στη στέγαση

προσφέροντας εργαλεία συγκράτησης των τιμών των ακινήτων στις Αυτόνομες Κοινότητες και τους δήμους, η αύξηση του αποθέματος κοινωνικών κατοικιών, η διοχέτευση των δημόσιων επενδύσεων σε υποδομές προωθώντας τη βιώσιμη και ασφαλή κινητικότητα ανθρώπων και αγαθών, η ενίσχυση της πολιτικής απασχόλησης προωθώντας την ενσωμάτωση των νέων στην αγορά εργασίας και βελτιώνοντας τις συνθήκες της αγοράς εργασίας μεταξύ άλλων μέσω οριζόντιων μέτρων. Επιπλέον, θα συνεχίσει να προωθείται η προστασία της δημόσιας εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα, με την χρηματοδότηση του δημόσιου συστήματος να συνεχίσει να ενισχύεται.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό της ισπανικής Κυβέρνησης, τα υπουργεία και λοιποί ενδιαφερόμενοι φορείς θα έχουν στην διάθεσή τους μία περίπου εβδομάδα, έως τις 12/9, προκειμένου να υποβάλουν τα αιτήματα και τις προτάσεις τους για τον προϋπολογισμό στην Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμών του Υπουργείου Οικονομικών. Στόχος της Κυβέρνησης είναι να παρουσιάσει τον κρατικό προϋπολογισμό του 2026 στον κυβερνητικό συνασπισμό ως βασικό μέσο για την ευκολότερη διοχέτευση δημόσιων πολιτικών που ωφελούν την κοινωνική πλειοψηφία της χώρας.

Το ισπανικό Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε στις 2/9 την έναρξη διαδικασίας για την μερική ελάφρυνση (διαγραφή) των χρεών των Αυτόνομων Κοινοτήτων υπό τον όρο ότι αυτές θα υποβάλουν σχετικό αίτημα, που

αφορά κονδύλια συνολικού ύψους 83 δισ. ευρώ, δίνοντας το «πράσινο» φως στο σχετικό νομοσχέδιο (συγκεκριμένα, προσχέδιο νόμου). Το ως άνω συνολικό ποσόν της συζητούμενης απαλλαγής από περιφερειακά χρέη αφορά το σύνολο των Αυτόνομων Κοινοτήτων,

συμπεριλαμβανομένων εκείνων που δεν έχουν χρέος προς την κεντρική Διοίκηση, όπως η Μαδρίτη, η οποία θα επωφεληθεί του εν λόγω μέτρου προκειμένου να διαγράψει ιδιωτικό της χρέος προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Το Υπουργικό Συμβούλιο διευκρίνισε επίσης ότι η ρύθμιση των χρεών των Αυτόνομων Κοινοτήτων δεν αυξάνει το συνολικό ισπανικό δημόσιο χρέος, καθώς πρόκειται για μια εσωτερική ανακατανομή, αλλά ούτε το δημοσιονομικό έλλειμμα, καθώς και ότι το Κράτος μπορεί να αναλάβει το κόστος των τόκων που βάρυναν τις Αυτόνομες Κοινότητες έως τώρα «λόγω της καλής απόδοσης της ισπανικής οικονομίας». Επιπλέον, η Υπουργός Οικονομικών κα Montero εξήγησε ότι το «έκτακτο» εν λόγω μέτρο πρόκειται να ωφελησει όλες τις Κοινότητες «ανεξάρτητα από το αν έχουν χρέος έναντι του Ταμείου Ρευστότητας των Αυτονομιών» (Fondo de Liquidez Autonómico), υπογραμμίζοντας πως η κυβερνητική πρωτοβουλία θα επιτρέψει στις Αυτόνομες Κοινότητες «να μειώσουν το οικονομικό τους βάρος και να ανακτήσουν οικονομική και πολιτική αυτονομία». Η Υπουργός Οικονομικών κατέστησε εξάλλου σαφές ότι η έγκριση της μερικής διαγραφής των χρεών των Αυτόνομων Κοινοτήτων θα

αποτελέσει και εργαλείο διαπραγμάτευσης προς εξασφάλιση της ψήφησης του Κρατικού Προϋπολογισμού 2026.

Η Κυβέρνηση απορρίπτει, πάντως, τον όρο που είχε θέσει το κόμμα Sumar που μετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό για σύνδεση της διαγραφής με τη φορολογική πολιτική κάθε Αυτόνομης Κοινότητας. Ωστόσο, προτίθεται να επιβραβεύσει οικονομικά τις περιφέρειες που διατήρησαν ή αύξησαν τους φορολογικούς συντελεστές εισοδήματος φυσικών προσώπων (IRPF). Σύμφωνα με την κα Montero, το εν λόγω μέτρο επιδιώκει τη δημοσιονομική ισορροπία και δικαιοσύνη μεταξύ των περιφερειών. Γεγονός είναι, όπως αναφέρουν εδώ εκτιμήσεις, ότι σχεδόν δύο χρόνια μετά τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού υπό το σοσιαλιστικό κόμμα το 2023, η ελάφρυνση του των Αυτόνομων Κοινοτήτων γίνεται μεν νομική πραγματικότητα, ωστόσο έπεται μακρό διάστημα περαιτέρω επεξεργασίας προτού το τελικό νομοσχέδιο εγκριθεί από το Κογκρέσο.

Αύξηση της περιουσίας των εύπορων φορολογουμένων στην Ισπανία το 2023 λόγω της βελτίωσης της επενδυτικής δυναμικής

Σύμφωνα με στοιχεία των ισπανικών φορολογικών Αρχών, η φορολογητέα βάση του φόρου περιουσίας στην Ισπανία ανήλθε σε 934,02 δισ. ευρώ για το οικονομικό έτος 2023, καταγράφοντας αύξηση 70 δισ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται κυρίως στην ανατίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (μετοχές, συμμετοχές, ομόλογα,

συμμετοχές σε επενδυτικά Ταμεία, τραπεζικές καταθέσεις κ.ά.), τα οποία αποτελούν τα τρία τέταρτα του συνόλου της δηλωθείσας περιουσίας. Συνολικά, 228.575 φορολογούμενοι υπέβαλαν δήλωση για τον συγκεκριμένο φόρο το 2023, εκ των οποίων λίγο περισσότεροι από 192.000 κατέβαλαν φόρο, αποφέροντας έσοδα 1,97 δισ. ευρώ στις Αυτόνομες Κοινότητες της χώρας.

Οι λεγόμενες «μετοχές και συμμετοχές σε μη εισηγμένα νομικά πρόσωπα», κυρίως σε οικογενειακές επιχειρήσεις, αποτελούν το σημαντικότερο μέρος του χρηματοοικονομικού πλούτου, με 417,3 δισ. ευρώ (59% του συνόλου). Ακολουθούν οι συμμετοχές σε επενδυτικά ταμεία και εταιρείες επενδύσεων με 133,94 δισ. ευρώ, οι μετοχές σε εισηγμένες εταιρείες (76,87 δισ. ευρώ), οι τραπεζικές καταθέσεις (65,43 δισ. ευρώ) και οι επενδύσεις σε κρατικά χρεόγραφα (15,35 δισ. ευρώ). Η περιουσία στον τομέα των ακινήτων, δεύτερη σε μέγεθος, ανήλθε σε 173 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση 3%. Το υπόλοιπο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει ασφαλιστήρια, κοσμήματα, έργα τέχνης και ψηφιακά νομίσματα, με μικρότερη συνεισφορά στη συνολική μεταβολή.

Γεωγραφικά, το μεγαλύτερο μέρος του χρηματοοικονομικού πλούτου συγκεντρώνεται στις Αυτόνομες Κοινότητες της Μαδρίτης (226,31 δισ. ευρώ) και της Καταλονίας (182,93 δισ. ευρώ), ποσοστά που αντιστοιχούν στο 57,7% του συνόλου, ενώ ακολουθούν οι Κοινότητες της Βαλένθια (67,64 δισ. ευρώ), Γαλικίας (60,56 δισ. ευρώ)

και Ανδαλουσίας (42,1 δισ. ευρώ). Ειδικότερα στη Μαδρίτη, τα μέσα δηλωθέντα περιουσιακά στοιχεία ανά εύπορο φορολογούμενο υπερβαίνουν τα 11 εκατ. ευρώ, αντανakλώντας την συγκέντρωση πλούτου στο μεγαλύτερο οικονομικό κέντρο της χώρας.

Εξελίξεις στην εξαγορά της Banco Sabadell από την BBVA

Στις 5/9 η ισπανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV) ενέκρινε την προσφορά εξαγοράς της Banco Sabadell από τον βασικό τραπεζικό Όμιλο BBVA, χωρίς η δεύτερη να έχει προβεί σε βελτιωμένη προσφορά, διαπιστώνοντας ότι «η προσφορά συμμορφώνεται με τους ισχύοντες τεχνικούς όρους και θεωρώντας το περιεχόμενο του επεξηγηματικού ενημερωτικού δελτίου που υπέβαλε η BBVA επαρκές μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις που καταχωρήθηκαν στις 3 Σεπτεμβρίου 2025» (συγκεκριμένα, η προηγούμενη προσφορά της BBVA άλλαξε, από μία από τις δικές της μετοχές συν 0,70 ευρώ έναντι 5,3456 μετοχών της Sabadell, σε μία νεοεκδοθείσα μετοχή της BBVA συν 0,70 ευρώ έναντι 5,5483 μετοχών της καταλανικής τράπεζας. Η εν λόγω αλλαγή έλαβε χώρα μετά την καταβολή μερίσματος μετρητών από την Banco Sabadell ύψους 0,07 ευρώ ανά μετοχή, στο τέλος Αυγούστου). Η περίοδος αποδοχής θα ξεκινήσει την προσεχή Δευτέρα 8/9 και θα έχει διάρκεια 30 ημερών.

Όπως σχολιάζουν εδώ οικονομικοί αναλυτές, ο Όμιλος BBVA, πιθανότατα θα χρειαστεί να υποβάλει μια ακόμη, βελτιωμένη προσφορά εξαγοράς. Συνεπώς, έπειτα από 16 μήνες από

την εκκίνησή της, η επιθετική προσφορά εξαγοράς της BBVA για την Banco Sabadell φαίνεται να εισέρχεται στην τελική και κρίσιμη φάση της. Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, «το προσφερόμενο αντάλλαγμα έχει μεικτό χαρακτήρα και αποτελείται από μία νεοεκδοθείσα μετοχή της BBVA συν 0,70 ευρώ σε μετρητά για κάθε 5,5483 μετοχές της Banco Sabadell, σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στο σχετικό ενημερωτικό δελτίο που κατέθεσε η BBVA». Αυτό σημαίνει ότι η BBVA δεν έχει αποφασίσει να βελτιώσει την προσφορά, ωστόσο διαθέτει την επιλογή να το πράξει κατά την περίοδο αποδοχής της προσφοράς από τους μετόχους της Sabadell.

Οικονομικοί αναλυτές αναφέρουν πως με βάση τα τρέχοντα δεδομένα, το premium της συναλλαγής είναι αρνητικό και ανέρχεται σε μεταξύ -8,2% και -8,4%, γεγονός που δείχνει ότι οι μέτοχοι της Sabadell που συμμετέχουν τώρα στην προσφορά εξαγοράς θα χάσουν χρήματα εάν αποδεχθούν στην παρούσα φάση την προσφορά. Όπως προαναφέρθηκε, η BBVA έχει την επιλογή να βελτιώσει την πρότασή της κατά την περίοδο αποδοχής και αυτό είναι ένα δίλημμα που η διοίκησή της θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις επόμενες εβδομάδες, ανάλογα με την εξέλιξη της συναλλαγής, δεδομένου ότι η αγορά «πιέζει» τον βασικό Όμιλο εδώ και μήνες να καταθέσει ουσιαστικά καλύτερη προσφορά, δείχνοντας προς την κατεύθυνση 2 επιπλέον δισ. ευρώ, δεδομένου ότι ο Όμιλος BBVA διαθέτει πλεονάζον κεφάλαιο άνω των 4 δισ.

ευρώ, χρήματα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν εν μέρει για την βελτίωση της προσφοράς.

Η περίοδος αποδοχής θα είναι 30 ημερολογιακές ημέρες «ξεκινώντας από την εργάσιμη ημέρα του χρηματιστηρίου μετά τη δημοσίευση της πρώτης ανακοίνωσης με τις βασικές λεπτομέρειες της προσφοράς (στις 8/9), και λήγοντας επίσης σε εργάσιμη ημέρα του χρηματιστηρίου». Μετά την έναρξη της περιόδου αποδοχής, θα εναπόκειται στους μετόχους της Sabadell να αποφασίσουν εάν θα συμμετάσχουν ή όχι στην συναλλαγή και θα πωλήσουν τις μετοχές τους στην BBVA. Τις επόμενες ημέρες, το διοικητικό συμβούλιο της Sabadell θα πρέπει να εκδώσει μια έκθεση που θα αναλύει τους όρους της προσφοράς εξαγοράς και την σύστασή της προς τους μετόχους. Αναμένεται ότι, μαζί με τους συμβούλους της, η καταλανική τράπεζα θα καταρτίσει ένα ολοκληρωμένο και τεκμηριωμένο έγγραφο στο οποίο θα δικαιολογεί με μεγάλη λεπτομέρεια την απόρριψη της προσφοράς εξαγοράς.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της BBVA, η διευθέτηση της συναλλαγής αναμένεται να πραγματοποιηθεί το αργότερο έως τις 20/10, αφού προηγουμένως, η περίοδος αποδοχής θα έχει λήξει στις 7/10 και η ετυμηγορία των μετόχων της Sabadell θα ανακοινωθεί μια εβδομάδα αργότερα, στις 14/10. Περίπου στα μισά της περιόδου αποδοχής, έως τις 18/9, το διοικητικό συμβούλιο της Banco Sabadell πρέπει να εκδώσει την έκθεση σχετικά με τη θέση του σχετικά με την προσφορά εξαγοράς.

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικές πηγές, ο Πρόεδρος της Banco Sabadell Josep Oliu απέρριψε το απόγευμα της 5ης/9 την τιμή προσφοράς εξαγοράς της BBVA μετά τη δημοσίευση του ενημερωτικού δελτίου από την CNMV, χαρακτηρίζοντάς την ως «χειρότερη από αυτήν που είχε ήδη αξιολογηθεί και απορριφθεί από το διοικητικό συμβούλιο της Sabadell τον Μάιο του 2024, δεδομένου ότι στην τροποποιημένη πρόταση εντοπίστηκαν ακόμη περισσότερες ελλείψεις και παραλείψεις στους αριθμούς και τις υποθέσεις από ό,τι στην προηγούμενη, μεταξύ των οποίων η προσπάθεια της βασικής τράπεζας να μειώσει το ελάχιστο όριο αποδοχής από 50% σε 30%. Ο Πρόεδρος της Sabadell, κ. Oliu υπενθύμισε στους μετόχους ότι «εάν αποδεχτούν την προσφορά της BBVA, θα χάσουν περισσότερο από το 8% της επένδυσής τους, θα χάσουν το έκτακτο μέρισμα των 50 σεντς που θα καταβληθεί στις αρχές του 2026 όταν ολοκληρωθεί η πώληση της βρετανικής θυγατρικής TSB και θα πρέπει να πληρώσουν φόρους επί των κεφαλαιακών κερδών κατά την ανταλλαγή των μετοχών τους, ενώ στην συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων θα λάβουν λιγότερα μετρητά από όσα θα πρέπει να πληρώσουν στο Υπουργείο Οικονομικών».

Ισπανικές αντιδράσεις στην επιβολή δασμών antidumping από Κίνα στις εισαγωγές χοιρινού κρέατος και παραγώγων του προέλευσης Ε.Ε.

Εδώ οικονομικά και κλαδικά μέσα προβάλλουν το γεγονός ότι η Κίνα επέβαλε

προκαταρκτικούς δασμούς με συντελεστές μεταξύ 15,6% και 62,4% στα χοιρινά κρέατα και τα παράγωγα αυτών με προέλευση την Ε.Ε., στο πλαίσιο συνεχιζόμενης σχετικής έρευνας antidumping των κινεζικών Αρχών. Ισπανικά μέσα επίσης προβάλλουν ότι εν λόγω κινεζικό μέτρο ήλθε ως απάντηση στους δασμούς που έχει υιοθετήσει η Ε.Ε. στις εισαγωγές κινεζικών ηλεκτρικών οχημάτων τον Οκτώβριο 2024, αναδεικνύοντας το γεγονός ότι το εν λόγω κινεζικό μέτρο πλήττει ιδιαίτερα την Ισπανία, η οποία εξάγει συνολικά 540.000 τόνους χοιρινών κρεάτων και παραγώγων αυτών προς Κίνα σε ετήσια βάση, προερχόμενων κυρίως από τους μεγάλους εγχώριους Ομίλους ElPozo, Campofrío και Sánchez Romero Carvajal.

Ισπανικά μέσα κάνουν λόγο για «αλυσίδα» εμπορικών αντιδράσεων, «όπου οι πολιτικές και οικονομικές αποφάσεις τέμνονται με πολύπλοκους τρόπους». Επισημαίνεται ότι οι ως άνω προκαταρκτικοί κινεζικοί δασμοί στις εισαγωγές χοιρινού κρέατος από Ε.Ε., σε ό,τι αφορά την πλειονότητα των επηρεαζόμενων ισπανικών εξαγωγικών επιχειρήσεων έχουν μέγιστο συντελεστή 20% καθώς, όπως αναφέρουν τα εδώ οικονομικά μέσα, οι περισσότεροι ισπανικοί Όμιλοι συνεργάστηκαν στο πλαίσιο της κινεζικής έρευνας. Ωστόσο, κλαδικές πηγές εκτιμούν ότι δεν μπορεί να αγνοηθεί το γεγονός ότι η Κίνα είναι ένας από τους κύριους προορισμούς των ισπανικών εξαγωγών χοιρινού κρέατος, αντιπροσωπεύοντας πλησίον του 20% του συνολικού όγκου εξαγωγών και περισσότερο από το 12% του εξαγωγικού κύκλου εργασιών

του εν λόγω ισπανικού κλάδου (συγκεκριμένα, η Κίνα απορρόφησε 540.000 τόνους ισπανικού χοιρινού κρέατος το 2024, με αξία που υπερβαίνει τα 1,097 δισ. ευρώ, αντιπροσωπεύοντας σχεδόν το 20% του συνολικού όγκου των ισπανικών εξαγωγών χοιρινού κρέατος και το 12,5% της συνολικής τους αξίας).

Ως άνω κλαδικές πηγές επισημαίνουν ότι για τους Ισπανούς παραγωγούς το μέτρο σημαίνει προς τα κάτω προσαρμογή των περιθωρίων κέρδους, επανεξέταση των εξαγωγικών οδών και προορισμών και αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων υψηλής προστιθέμενης αξίας που καθιστούν την εγχώρια αγορά λιγότερο ευαίσθητη στις εξωτερικές εντάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται επίσης παράγοντες όπως οι περικοπές κονδυλίων της ΚΑΠ, η επικείμενη επικύρωση της συμφωνίας Ε.Ε. - Mercosur και οι αμερικανικοί δασμοί που εκτιμάται πως ασκούν ήδη πίεση στον ισπανικό κλάδο χοιρινού κρέατος. Ο εν λόγω κλάδος θεωρεί ότι ο συνδυασμός αυτών των παραγόντων μπορεί να μειώσει σημαντικά την κερδοφορία του κλάδου και να θέσει σε κίνδυνο θέσεις εργασίας. Ο ισπανικός κλάδος εκτιμά ότι το 52% των συνολικών εξαγωγών χοιρινού προς Κίνα αντιστοιχεί σε πωλήσεις κρέατος, ενώ το υπόλοιπο 48% σε εντόσθια, με την δεύτερη κατηγορία να θεωρείται δυσκολότερη ως προς ενδεχόμενη αναζήτηση εναλλακτικών προορισμών για διάθεση των προϊόντων. Το εκτιμώμενο κόστος των επιβληθέντων κινεζικών δασμών στο ευρωπαϊκό χοιρινό κρέας ανέρχεται σε περισσότερο από 220

εκατ. ευρώ ετησίως. Σύμφωνα με στοιχεία της Ισπανικής Ένωσης Βιομηχανιών Κρέατος (ANICE), «μεταξύ Ιανουαρίου και Ιουνίου 2025, εξήχθησαν 279.838,58 τόνοι ισπανικών χοιρινών κρεάτων και παραγώγων τους αξίας 570,5 εκατ. ευρώ στην Κίνα» (αύξηση 13,9% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2024).

Εδώ κλαδικά μέσα σημειώνουν ότι η Κίνα αποτελεί τον μεγαλύτερο καταναλωτή χοιρινού κρέατος και προϊόντων αυτού παγκοσμίως, με την Ισπανία να έχει τοποθετηθεί ως ένας από τους κορυφαίους στις εξαγωγές χοιρινού κρέατος προς την Κίνα, ξεπερνώντας μάλιστα τις ΗΠΑ για πρώτη φορά στη διάρκεια του 2025. Η ισπανική κρεατοβιομηχανία παραμένει επιφυλακτική ενόψει της αβεβαιότητας του μέλλοντος, αναμένοντας και την αντίδραση από πλευράς Ε.Ε. στο πλαίσιο των κανόνων του ΠΟΕ, εστιάζοντας στο γεγονός ότι, κατά την άποψή της, ο κλάδος κρέατος έχει καταστεί παράπλευρο θύμα των εμπορικών εντάσεων Ε.Ε. - Κίνας για το ζήτημα των κινεζικών ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η κλαδική Ένωση ANICE καλεί τις ευρωπαϊκές Αρχές να υιοθετήσουν «αντισταθμιστικά μέτρα» για την προστασία του τομέα. Σύμφωνα με την οπτική του ισπανικού κλάδου χοιρινού κρέατος, «προς το παρόν, πρόκειται για μια ανοιχτή διαδικασία της οποίας το αποτέλεσμα θα εξαρτηθεί από τις συνεχιζόμενες διπλωματικές και εμπορικές διαπραγματεύσεις μεταξύ Ε.Ε. και Κίνας».

Εξυπακούεται ότι οι Ισπανοί παραγωγοί απορρίπτουν το επιχείρημα της Κίνας ότι οι

παραγωγοί της Ε.Ε. πωλούσαν σε τιμές κάτω του κόστους παραγωγής προκειμένου να κερδίσουν μερίδιο αγοράς στην κινεζική αγορά, επισημαίνοντας ότι «οι τιμές του ισπανικού κρέατος βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά τα τελευταία δύο χρόνια λόγω των αυξανόμενων τιμών των ζωοτροφών» και ότι «αυτός ο παράγοντας είναι που έχει προκαλέσει απώλειες μεριδίων αγοράς στις ΗΠΑ και τη Βραζιλία. Η «απογοήτευση» των εκπροσώπων της ισπανικής κρεατοβιομηχανίας εστιάζεται επίσης στο γεγονός ότι «η σημαντική διπλωματική προσπάθεια που κατέβαλε η Ισπανία κατά διάρκεια του 2024 και του 2025 για να ανοίξει την κινεζική αγορά στους Ισπανούς παραγωγούς χοιρινού κρέατος (όπως για παράδειγμα με την υπογραφή πρωτοκόλλου που περιελάμβανε την εξαγωγή στομαχιών χοίρου από την Ισπανία στην Κίνα) κατόρθωσε ενδεχομένως να μετριάσει το πλήγμα των κινεζικών δασμών στις ισπανικές εταιρείες, αλλά όχι και να σταματήσει την επιβολή τους».

Απόρριψη του σχεδίου νόμου για τη μείωση του εβδομαδιαίου ωραρίου εργασίας στην Ισπανία

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, απορρίφθηκε στις 10 Σεπτεμβρίου στο ισπανικό Κογκρέσο των Αντιπροσώπων το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εργασίας για τη μείωση του εβδομαδιαίου ωραρίου από τις 40 στις 37,5 ώρες. Το νομοσχέδιο, που θεωρείτο κεντρική εργασιακή πρωτοβουλία της Κυβέρνησης συνασπισμού υπό το σοσιαλιστικό κόμμα PSOE, καταψηφίστηκε

από τα κόμματα της αντιπολίτευσης PP (Λαϊκό Κόμμα), Vox, UPN, καθώς και το καταλανικό κόμμα Junts που μετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό, ωστόσο είχε προαναγγείλει πως δεν θα υπερψήφισε το νομοσχέδιο.

Η αρχική πρόβλεψη ήταν η σταδιακή εφαρμογή της μείωσης σε δύο φάσεις (38,5 ώρες το 2024 και 37,5 το 2025), ωστόσο, λόγω καθυστερήσεων στις διαπραγματεύσεις, προτάθηκε άμεσα η τελική μείωση, προκαλώντας αντιδράσεις. Παρά την κοινοβουλευτική ήττα, το Υπουργείο Εργασίας, του οποίου ηγείται η 2η Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και επικεφαλής του κόμματος SUMAR που μετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό, ανακοίνωσε ότι θα προχωρήσει στην ενίσχυση των ελέγχων τήρησης του ωραρίου μέσω του μηχανισμού καταγραφής, χωρίς αύξηση των προστίμων. Εκτιμάται ότι η μεταρρύθμιση θα μπορούσε να ωφελήσει περίπου 12,5 εκατ. εργαζομένους, ενώ τα συνδικάτα είχαν εκφράσει την υποστήριξή τους με σχετικές κινητοποιήσεις.

Ενίσχυση της παρουσίας της ισπανικής εταιρείας Iberdrola στη Βραζιλία μέσω αύξησης συμμετοχής στη θυγατρική Neoenergia

Σύμφωνα με επίσημη ανακοίνωση προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Ισπανίας (CNMV), ο ισπανικός ενεργειακός κολοσσός Iberdrola, προχώρησε στην υπογραφή συμφωνίας με τον βραζιλιανό θεσμικό επενδυτή Caixa de Previdência dos Funcionários do Banco do Brasil (Previ) για την εξαγορά ποσοστού 30,29% του μετοχικού κεφαλαίου της

βραζιλιάνικης θυγατρικής της Neoenergia S.A., έναντι τιμήματος ύψους περίπου 1,88 δισ. ευρώ. Με την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η Iberdrola θα κατέχει συνολικά 84% του μετοχικού κεφαλαίου της Neoenergia, από ποσοστό 53,3% που κατείχε προηγουμένως, εδραιώνοντας περαιτέρω τη θέση της ως κύριος μέτοχος και ενισχύοντας την παρουσία της στη βραζιλιάνικη αγορά ενέργειας.

Το συμφωνηθέν τίμημα ανέρχεται σε 11,95 δισ. ρεάλ Βραζιλίας (περίπου 1,88 δισ. ευρώ), ήτοι 32,5 ρεάλ Βραζιλίας ανά μετοχή (5,1 ευρώ), ποσό που αντιπροσωπεύει προσαύξηση 15% σε σχέση με την τελευταία τιμή διαπραγμάτευσης της μετοχής (28,19 BRL). Η συναλλαγή τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η Agência Nacional de Energia Elétrica (ANEEL) της Βραζιλίας, με την ολοκλήρωση της συμφωνίας να αναμένεται εντός του τελευταίου τριμήνου τ.ε.

Η Iberdrola, μέσω εν λόγω επένδυσης, επιβεβαιώνει τη στρατηγική της για ενίσχυση της παρουσίας της σε ρυθμιζόμενα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ενέργειας, τομέα που εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει ισχυρή αναπτυξιακή δυναμική τα προσεχή έτη λόγω της αυξανόμενης ζήτησης και της προώθησης της ηλεκτροδότησης.

Η Neoenergia, η οποία αποτελεί τον μεγαλύτερο πάροχο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στη Βραζιλία, εξυπηρετεί περίπου 40 εκ. πολίτες, ενώ το δίκτυό της περιλαμβάνει 725.000 χλμ. γραμμών διανομής, 8.000 χλμ.

γραμμών μεταφοράς και εγκατεστημένη ισχύ 3.800 MW ανανεώσιμης ενέργειας, κυρίως από υδροηλεκτρικές μονάδες. Το 2024, η Neoenenergia αναδείχθηκε ως η εταιρεία με τη μεγαλύτερη επένδυση σε βασικές υποδομές στη Βραζιλία, με συνολικές επενδύσεις ύψους 9,8 δισ. ρεάλ (περίπου 1,54 δισ. ευρώ) για την επέκταση, αναβάθμιση, συντήρηση και αυτοματοποίηση του δικτύου της.

Σύμφωνα με εδώ οικονομικούς αναλυτές, εν λόγω επένδυση εκτιμάται ότι θα οδηγήσει σε αύξηση του καθαρού κέρδους της Iberdrola κατά άνω του 2,5%, ενώ ο αντίκτυπος στα κέρδη ανά μετοχή (EPS) αναμένεται να είναι θετικός, της τάξεως του 1,4%, ήδη από την πρώτη περίοδο ενσωμάτωσης.

Εξελίσξεις στην εξαγορά της Banco Sabadell από την BBVA - Απόρριψη της δημόσιας πρότασης εξαγοράς από το ΔΣ της Banco Sabadell

Σύμφωνα με εδώ οικονομικές πηγές, το διοικητικό συμβούλιο (ΔΣ) της Banco Sabadell ανακοίνωσε την απόρριψη της δημόσιας πρότασης εξαγοράς που είχε υποβάλει η BBVA πριν από 16 μήνες και η οποία έλαβε την έγκριση της Εθνικής Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (CNMV) την προηγούμενη εβδομάδα. Η θέση αυτή είναι σε πλήρη συνέχεια με όσα είχε εκφράσει το ίδιο όργανο τον Μάιο του 2024, όταν είχε απορρίψει την τότε πρόταση συγχώνευσης της BBVA, επειδή δεν αντανάκλούσε την πραγματική αξία της Sabadell. Ειδικότερα, η απόφαση ελήφθη με ομοφωνία από το ΔΣ, το οποίο δήλωσε η πρόταση «υποτιμά ουσιαστικά την αξία της τράπεζας» και ότι η

ανεξάρτητη στρατηγική της Sabadell θα αποφέρει μεγαλύτερη αξία.

Κατά την τρέχουσα πρόταση, η BBVA προσφέρει μία μετοχή της συν 0,70 ευρώ σε μερίσματα για κάθε 5,5483 μετοχές της Sabadell, αποτιμώντας έτσι την καταλανική τράπεζα σε 15,3 δισ. ευρώ. Ωστόσο, η μετοχή της Sabadell τυγχάνει διαπραγματεύσεως στο χρηματιστήριο σε τιμή περίπου κατά 9% υψηλότερα από την προσφορά, με αποτέλεσμα η τράπεζα να υποστηρίζει ότι η προσφορά της BBVA δεν αντανάκλα τις θετικές προοπτικές του στρατηγικού της σχεδίου έως το 2027, που προβλέπει απόδοση 16% και επιστροφή 6,3 δισ. ευρώ στους μετόχους σε τρία χρόνια.

Το ΔΣ της Banco Sabadell συγκρίνοντας τους δείκτες αποτίμησης, καταλήγει ότι η πρόταση της BBVA αποτιμά την τράπεζα κατά 24% χαμηλότερα ως προς την αναλογία τιμής/κέρδους και κατά 37% χαμηλότερα ως προς την καθαρή λογιστική αξία. Επιπλέον, σημειώνει ότι η τρέχουσα χρηματιστηριακή τιμή είναι υψηλότερη από την προσφορά, με αποτέλεσμα πιθανή ζημία των μετόχων. Παράλληλα, η Sabadell απορρίπτει και τις εκτιμήσεις της BBVA για συνέργειες ύψους 900 εκατ. ευρώ έως το 2029, θεωρώντας ότι είναι μη ρεαλιστικές, δεδομένων των περιορισμών που έχει επιβάλει η ισπανική κυβέρνηση, αλλά και των κινδύνων απώλειας πελατών, ανταγωνισμού και ρυθμιστικών εμποδίων. Άλλη σχετική ανησυχία που εκφράζεται από οικονομικούς αναλυτές είναι η πιθανότητα η BBVA να μειώσει το ελάχιστο όριο αποδοχής από 50% σε 30% των δικαιωμάτων ψήφου της

τράπεζας, κάτι που, σε περίπτωση που η προσφορά εξαγοράς λάβει τελικά υποστήριξη μικρότερη από το 50%, η σχετική νομοθεσία θα υποχρεώσει την BBVA σε δεύτερη δημόσια πρόταση εξαγοράς, σε μετρητά. Αυτό θα μπορούσε να απαιτήσει μεγάλη αύξηση κεφαλαίου, προκαλώντας πτώση της μετοχής της BBVA και ζημιά στους μετόχους που θα είχαν ήδη αποδεχθεί την πρώτη προσφορά. Τέλος, το συμβούλιο τονίζει, επίσης, τον κίνδυνο που θα επέφερε στους μετόχους η ανταλλαγή μετοχών μιας τράπεζας με επίκεντρο της δραστηριότητας της την ισπανική αγορά –μία από τις οικονομίες με τον ταχύτερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρωζώνη– με μετοχές μιας τράπεζας με ισχυρή έκθεση σε αναδυόμενες αγορές (Μεξικό, Τουρκία, Νότια Αμερική), όπου υπάρχει μεγαλύτερος συναλλαγματικός και γεωπολιτικός κίνδυνος.

Η έκθεση της Sabadell περιλαμβάνει και τη θέση του εργατικού συνδικάτου UGT, που εκτιμά ότι μια συγχώνευση θα οδηγήσει σε απώλεια 7.500–10.500 θέσεων εργασίας, κυρίως σε Καταλονία και Βαλένθια, με βάση προηγούμενα παραδείγματα στην Ισπανία. Ο μέσος όρος απώλειας στις προηγούμενες συγχωνεύσεις φτάνει το 45,5% του προσωπικού των απορροφούμενων τραπεζών. Επιπλέον, κάνει λόγο για πιθανότητα κλεισίματος 600-900 καταστημάτων.

Οι μέτοχοι της Sabadell έχουν προθεσμία έως τις 7 Οκτωβρίου να αποφασίσουν αν θα αποδεχθούν την πρόταση εξαγοράς της BBVA, ενώ η BBVA έχει περιθώριο έως τις 23

Σεπτεμβρίου να βελτιώσει την προσφορά – κάτι που ο Πρόεδρός της, κ. Carlos Torres, έχει δηλώσει επανειλημμένα ότι δεν προτίθεται να κάνει. Η τελική έκβαση της συναλλαγής αναμένεται να ανακοινωθεί στις 14 Οκτωβρίου.

Ανακοίνωση προγράμματος δημοσίων επενδύσεων ύψους 13,59 δισ. ευρώ σε ηλεκτρικά δίκτυα έως το έτος 2030

Στις 12/9, η 3η Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικολογικής Μετάβασης κα Aagesen ανακοίνωσε δημόσιες επενδύσεις ύψους 13,59 δισ. ευρώ σε δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας στην Ισπανία, έως το έτος 2030. Το εν λόγω επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει την αύξηση της χωρητικότητας του δικτύου υψηλής τάσης, το οποίο διαχειρίζεται η Red Eléctrica, κατά 14 φορές, από 2.000 MW σε 27.700 MW. Η ανακοίνωση της Υπουργού πραγματοποιήθηκε τρεις ημέρες αφότου οι τέσσερις μεγάλοι ενεργειακοί πάροχοι της Ισπανίας Iberdrola, Endesa, Naturgy και EDP προειδοποίησαν ότι το 83,4% των υφιστάμενων δικτύων είναι κορεσμένα και συνεπώς δεν έχουν την ικανότητα να χειριστούν βιομηχανικά έργα που είναι απαραίτητα για το μέλλον της ισπανικής οικονομίας.

Το σχέδιο της ισπανικής Κυβέρνησης που παρουσίασε η κα Aagesen αφορά την περίοδο 2025-2030 και στοχεύει στη διευκόλυνση νέων συνδέσεων για μεγάλους, κυρίως βιομηχανικούς καταναλωτές, δεδομένου ότι καταγράφεται αυξημένη

ζήτηση από μεγάλους ενεργειακούς χρήστες καθώς η χώρα έχει προσελκύσει το επενδυτικό ενδιαφέρον τόσο εγχώριων όσο και ξένων βιομηχανικών και άλλων Ομίλων «λόγω της χαμηλής τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται από ανανεώσιμες πηγές». Μεταξύ αυτών, όπως ανέφερε η Υπουργός, τα κέντρα δεδομένων αποτελούν το καλύτερο παράδειγμα, όπως και η ταχεία εξάπλωση νέων ζωνών οικιστικής ανάπτυξης. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικολογικής Μετάβασης, καθώς μέχρι σήμερα ο σχεδιασμός των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας επικεντρώθηκε στην ανταπόκριση σε αιτήματα πρόσβασης για παραγωγή και πολύ λιγότερο για κατανάλωση, η Red Eléctrica (Όμιλος Redeia, διαχειριστής του ισπανικού ηλεκτρικού δικτύου) έχει περιορίσει το επίπεδο επενδύσεων της στα δίκτυα στο 0,065% του ΑΕΠ, ποσοστό που παραμένει αμετάβλητο στο νέο σχεδιασμό του Κράτους, ωστόσο έχουν προστεθεί επιπλέον επενδυτικά κονδύλια της τάξεως των 3,6 δισ. ευρώ, με αποτέλεσμα οι επενδύσεις στα ηλεκτρικά δίκτυα να προβλέπεται να αυξηθούν συνολικά από τα 8,203 δισ. ευρώ που προβλέπονται στην τρέχουσα πενταετή χρονική περίοδο 2021-2026, σε 13,59 δισ. ευρώ την περίοδο 2025-2030.

Ο προγραμματισμός της Κυβέρνησης δεν περιορίζεται στα δίκτυα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά προβλέπεται επίσης αύξηση της χωρητικότητας του δικτύου διανομής που διαχειρίζονται οι πάροχοι ηλεκτρικής ενέργειας, κατά 5,3 GW. Το ανώτατο όριο επένδυσης για τους

ενεργειακούς παρόχους έχει επίσης αυξηθεί, με πρόσθετα επενδυτικά κεφάλαια 7,7 δισ. ευρώ στο 0,13% του ΑΕΠ που είχαν ήδη προϋπολογίσει για επενδύσεις. Τουλάχιστον το 10% αυτών των πόρων θα πρέπει να διατεθεί για τη βελτίωση των συστημάτων ελέγχου και παρακολούθησης τάσης που επιτρέπουν περισσότερα και καλύτερα δεδομένα σχετικά με την κατάσταση του δικτύου, μια αδυναμία του παρόντος συστήματος που έγινε ιδιαίτερα εμφανής κατά τη διάρκεια της μαζικής διακοπής ρεύματος στο τέλος Απριλίου τρέχοντος έτους.

Στην παρούσα φάση, το Υπουργείο Οικολογικής μετάβασης έχει ξεκινήσει διαδικασία δημόσιας ακρόασης εν όψει κατάρτισης σχεδίου Βασιλικού Διατάγματος που θα ρυθμίζει τα επενδυτικά σχέδια για τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής. Σύμφωνα με την κα Aagesen, «σήμερα παρουσιάζουμε ένα νέο πλαίσιο για την ανάπτυξη ενός σύγχρονου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας που θα μας επιτρέψει να συνεχίσουμε να ηλεκτροδοτούμε την οικονομία μας, μια πραγματική εθνική ευκαιρία». Ο σχεδιασμός της Κυβέρνησης προτείνει 422 επεκτάσεις συνδέσεων, συγκεκριμένα 142 στο δίκτυο μεταφοράς για νέους καταναλωτές, 84 για ειδικούς φορείς όπως η ADIF (σιδηροδρομικό δίκτυο) και τα λιμάνια, καθώς και 196 έργα υποστήριξης για το δίκτυο διανομής. Το κυβερνητικό σχέδιο επιδιώκει να επιτύχει τους στόχους του Εθνικού Ολοκληρωμένου Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα 2023-2030 (PNIEC). Η Ισπανίδα Υπουργός

διευκρίνισε ότι από τη νέα ενεργειακή ζήτηση, 9 GW θα διατεθούν σε βιομηχανικά έργα, 13,1 GW σε παραγωγή πράσινου υδρογόνου, 3,8 GW σε ανάπτυξη κέντρων δεδομένων, 1,8 GW σε έργα οικιστικής ανάπτυξης, 560 MW στην ηλεκτροκίνηση των σιδηροδρόμων, ενώ 1,2 GW θα διατεθούν στην ηλεκτροδότηση των λιμένων, με πρακτικές όπως η τροφοδοσία πλοίων από την ξηρά. Το κυβερνητικό σχέδιο περιλαμβάνει ενισχύσεις στο 21% του δικτύου μεταφοράς και νέους άξονες σύνδεσης, με ιδιαίτερη έμφαση στις αγροτικές περιοχές. Το σχέδιο προβλέπει επίσης την ενσωμάτωση 6,6 GW υδροηλεκτρικής ενέργειας από «αναστρέψιμες» μονάδες και εκτιμά ότι οι διαρροές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα περιοριστούν στο 3,3% μέχρι το τέλος της δεκαετίας. Τέλος, η ισπανική Κυβέρνηση εκτιμά ότι κάθε εκατομμύριο ευρώ που επενδύεται σε ηλεκτρικά δίκτυα θα δημιουργήσει αντίκτυπο 1,27 εκατομμυρίων σε ακαθάριστη προστιθέμενη αξία και εικοσαπλάσια αύξηση θέσεων εργασίας.

Συμμετοχή Turkish Airlines και IAG στην αύξηση κεφαλαίου της Air Europa

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικές πηγές, η Turkish Airlines προχωρά στην απόκτηση ποσοστού 26% στην ισπανική αεροπορική εταιρεία Air Europa, μέσω επένδυσης ύψους 300 εκατ. ευρώ, πιο συγκεκριμένα 275 εκατ. ευρώ υπό μορφή δανείου μετατρέψιμου σε κεφάλαιο και 25 εκατ. ευρώ μέσω απ' ευθείας αγοράς μετοχών. Η συναλλαγή, η οποία είχε ανακοινωθεί ήδη από τον Αύγουστο, επιβεβαιώθηκε επίσημα και αναμένεται να

ολοκληρωθεί εντός 6-12 μηνών, μετά την έγκριση των αρμόδιων Αρχών ανταγωνισμού στην Ισπανία και την ΕΕ.

Στην εν λόγω αύξηση κεφαλαίου θα συμμετάσχει επίσης ο Όμιλος IAG, στον οποίο ανήκουν μεταξύ άλλων οι Iberia, British Airways και Vueling, διατηρώντας έτσι το υφιστάμενο ποσοστό του στο 20% του κεφαλαίου της Air Europa. Αντιθέτως, η οικογένεια Hidalgo, μέσω του Ομίλου Globalia, δεν θα συμμετάσχει στην αύξηση, οπότε θα περιορίσει την συμμετοχή της στο κεφάλαιο της Air Europa από 80% σήμερα σε περίπου 54%, διατηρώντας ωστόσο τον έλεγχο της αεροπορικής εταιρείας.

Τα κεφάλαια από την αύξηση κεφαλαίου αναμένεται να χρησιμοποιηθούν κυρίως για την αποπληρωμή δανείων ύψους 475 εκατ. ευρώ προς το κρατικό επενδυτικό Ταμείο βιομηχανικών συμμετοχών SEPI, τα οποία είχαν συναφθεί κατά την πανδημία.

Η συμφωνία με την Turkish Airlines, η οποία ήδη εξυπηρετεί έξι ισπανικούς προορισμούς και διαχειρίζεται στόλο 497 αεροσκαφών, ανοίγει προοπτικές συνεργασίας μεταξύ των δύο Ομίλων σε γραμμές προς την Ασία και τη Λατινική Αμερική, καθώς και στην τεχνική συντήρηση αεροσκαφών του τουρκικού αερομεταφορέα μέσω των εγκαταστάσεων της Air Europa στη Μαδρίτη και στη Μαγιόρκα. Η Turkish Airlines αναμένεται να αποκτήσει θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Air Europa με την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Η εισδοχή της Turkish Airlines επιβεβαιώνει τη σταθερή στρατηγική της Air Europa για ενίσχυση της θέσης της στον

παγκόσμιο χάρτη αερομεταφορών, με τη στήριξη πλέον δύο μεγάλων διεθνών εταιρών: της Turkish Airlines και της IAG.

Συμμετοχή ελληνικών εταιρειών στις διεθνείς εκθέσεις μόδας-κοσμήματος MOMAD, Bisutex στη Μαδρίτη (11-13 Σεπτεμβρίου 2025)

Στο διάστημα 11-13 Σεπτεμβρίου τ.ε. πραγματοποιήθηκαν στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο της Μαδρίτης (IFEMA) οι διεθνείς εκθέσεις κλάδων ενδύματος, κοσμήματος και αξεσουάρ ένδυσης MOMAD, Bisutex. Η άρτια διοργάνωση των εν λόγω καθιερωμένων σε διεθνές επίπεδο εκθέσεων πραγματοποιήθηκε από τον επίσημο εκθεσιακό φορέα της Μαδρίτης IFEMA.

Στις εκθέσεις μετείχαν συνολικά 12 ελληνικές επιχειρήσεις, οι περισσότερες από τις οποίες ενεργοποιήθηκαν από τον Σύνδεσμο Πλεκτικής – Ετοίμου Ενδύματος (ΣΕΠΕΕ), με τις 7 εξ αυτών να συμμετέχουν στην MOMAD, 4 στην Bisutex και 1 στην Intergift. Παρατίθεται κατωτέρω κατάλογος ελληνικών συμμετοχών:

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ MOMAD (Pavilion 10 – αλφαβητικά, σύνολο 217 εκθετών)

BADOO LUXURY CLOTHING (γυναικείο ένδυμα)

COSMOSYR (beachwear, καλοκαιρινό ένδυμα, κόσμημα και αξεσουάρ)

FF COLLECTION FILIPPOS FILIPPIDIS (ένδυμα και αξεσουάρ ένδυσης από γούνα, δέρμα)

Forever young the label (γυναικείο ένδυμα)

MAT FASHION (γυναικείο ένδυμα σε μεγάλα μεγέθη)

THEATER D (γυναικείο ένδυμα)

TWINS FANTASY (γυναικείο ένδυμα)

ΕΛΛΗΝΕΣ ΕΚΘΕΤΕΣ BISUTEX (Pavilion 8 – αλφαβητικά, σύνολο 209 εκθετών)

ART WEAR DIMITRIADIS (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης)

KALLIOPE (γυναικείο ένδυμα, υπόδημα, τσάντα, αξεσουάρ ένδυσης)

minimum A & N Tsoukala PC (κόσμημα και αξεσουάρ)

NIKOLIS GROUP (κόσμημα και αξεσουάρ ένδυσης)

ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΚΘΕΤΗΣ INTERGIFT (Pavilion 3, σύνολο 147 εκθετών)

ECO NATURAL FURS (αξεσουάρ, home, interior design)

Ο Επικεφαλής του Γραφείου ΟΕΥ, η Γραμματέας ΟΕΥ Β' του Γραφείου κα Χριστίνα Οικονόμου και η ασκούμενη στο Γραφείο κα Αλεξία Κονταξάκη επισκέφθηκαν τον εκθεσιακό χώρο τις ημέρες της έκθεσης, περνώντας από τα περίπτερα όλων των Ελλήνων εκθετών, έχοντας λεπτομερή συνομιλία με έκαστο εξ αυτών σχετικά με τη συμμετοχή τους, τις εντυπώσεις τους αλλά και την γενικότερη εικόνα που έχουν για την ισπανική αγορά και τον ανταγωνισμό. Όπως διαπίστωσαν τα στελέχη του Γραφείου ΟΕΥ κατά την περιήγησή τους στα περίπτερα των ελληνικών εταιρειών, αρκετοί από τους εκθέτες συμμετείχαν υπό την οργανωτική αιγίδα και στήριξη της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Ορισμένοι εκθέτες ζήτησαν συνδρομή του Γραφείου ΟΕΥ σε μελλοντικές εκδόσεις των εκθέσεων, σε ό,τι αφορά διοργανωτικά ζητήματα, την αποστολή καταλόγων με στοιχεία ισπανικών

εισαγωγικών εταιρειών / αντιπροσώπων, την οργάνωση συναντήσεων με Ισπανούς εισαγωγείς κ.ά.

Σημειώνεται ότι πριν τις Εκθέσεις είχαμε αποστείλει στις ελληνικές εταιρείες πληροφοριακό υλικό για την ισπανική αγορά, καθώς και κατάλογο διερμηνέων για τις ανάγκες των περιπτέρων τους. Διαπιστώσαμε εκ νέου ότι σε αμφότερες τις εκθέσεις οι περισσότεροι εκθέτες συμμετέχουν παραδοσιακά επί σειρά ετών, είτε και στις δύο εποχές διοργάνωσής τους (Σεπτέμβριο-Φεβρουάριο), ή επιλεκτικά μόνον στη μία, ενώ υπάρχουν σχεδόν σταθερά ορισμένες νέες συμμετοχές.

Οι Έλληνες εκθέτες εξέφρασαν γενικά την ικανοποίησή τους για τη συμμετοχή στις Εκθέσεις MOMAD-Bisutex-Intergift, καθώς και για το επίπεδο των επαφών με τους πελάτες τους στην ιβηρική χερσόνησο που καλλιεργούν μέσω της συμμετοχής τους. Οφείλουμε ωστόσο να σημειώσουμε, ότι εν λόγω έκδοση έτυχε χαμηλότερης επισκεψιμότητας, σε σχέση με παλαιότερες εκδόσεις, γεγονός που αποτυπώνει την γενικότερη κρίση που παρουσιάζει ο κλάδος του ενδύματος και συμπληρωμάτων ένδυσης και οι κλαδικές εκθέσεις αυτού, όπως μας επεσήμαναν οι Έλληνες επιχειρηματίες που συμμετείχαν σε αυτή. Υπογραμμίζουμε τέλος, ότι σε επίπεδο συμμετοχής εκθετών σε εν θέματι έκδοση, κατεγράφησαν 217 εκθέτες στην MOMAD και 209 εκθέτες στην BISUTEX, αριθμός σημαντικά χαμηλότερος από το σύνηθες επίπεδο των περίπου 300 εκθετών

που συμμετείχαν παραδοσιακά σε προηγούμενες εκδόσεις.

Αναβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας Ισπανίας – Πτώση spread μεταξύ του 10ετούς ισπανικού και του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου

Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις του διεθνούς οίκου αξιολόγησης Standard & Poor's, η πιστοληπτική ικανότητα της Ισπανίας αναβαθμίστηκε από A σε A+, εξέλιξη που συνοδεύτηκε από μείωση της διαφοράς απόδοσης (spread) μεταξύ του 10ετούς ισπανικού και του αντίστοιχου γερμανικού ομολόγου, σε επίπεδα κάτω των 55 μονάδων βάσης (τα χαμηλότερα από το έτος 2009). Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, η εξέλιξη αυτή συνιστά σημαντική ένδειξη εμπιστοσύνης προς τις προοπτικές της ισπανικής οικονομίας και τοποθετεί την Ισπανία μόλις μία βαθμίδα κάτω από τη Γαλλία στην αξιολόγηση της S&P.

Εδώ οικονομικοί αναλυτές υπογραμμίζουν ότι εν λόγω αναβάθμιση ισπανικής οικονομίας αποδίδεται κυρίως στην ισχυρή οικονομική ανάπτυξη και σταθεροποίηση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, στην περιορισμένη έκθεση των ισπανικών εξαγωγών σε εξωτερικούς κινδύνους (όπως οι εμπορικοί δασμοί ΗΠΑ), στην σταδιακή μείωση του εξωτερικού χρέους της χώρας, καθώς και στην θετική συμβολή της μετανάστευσης στην αγορά εργασίας και στην αύξηση της απασχόλησης. Επιπλέον, χρηματοοικονομικοί φορείς, όπως η Natixis Investment Managers, επισημαίνουν ότι τα

ισπανικά κρατικά ομόλογα αποτελούν ελκυστική επενδυτική επιλογή, σε αντίθεση με τα γαλλικά ομόλογα, τα οποία χαρακτηρίζονται από υψηλότερη μεταβλητότητα και πολιτικό κίνδυνο.

Σημειώνεται επίσης ότι παράλληλα με την αναβάθμιση της Ισπανίας, ο οίκος Fitch αναβάθμισε την Πορτογαλία (από A- σε A) και υποβάθμισε τη Γαλλία (από AA- σε A+), επιβεβαιώνοντας τις αυξανόμενες ανησυχίες για τη δημοσιονομική και πολιτική σταθερότητα της χώρας.

Επισημαίνεται ότι οι αγορές απορρόφησαν τις μεταβολές χωρίς έντονες αναταράξεις, γεγονός που δείχνει ότι οι αποφάσεις των οίκων αξιολόγησης ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενες. Κυβερνητικές πηγές υποστηρίζουν ότι η Ισπανία φαίνεται να εδραιώνεται ως επενδυτικά ελκυστικός προορισμός εντός της Ευρωζώνης, ενισχύοντας τη θέση της τόσο στις χρηματοπιστωτικές αγορές όσο και στον γεωοικονομικό χάρτη της Ε.Ε., ενώ τονίζουν ότι το γεγονός αυτό αποκτά ιδιαίτερη σημασία εν μέσω εντεινόμενων πιέσεων σε χώρες του «πυρήνα» της Ευρωζώνης, όπως η Γαλλία.

Απόρριψη ψήφισης στο Κοινοβούλιο πίστωσης 1,2 δισ. ευρώ για επιδοτήσεις αερομεταφορών

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικές πηγές, δεν υπερψηφίστηκε, 16/9 η ένταξη τροπολογίας στη συνεδρίαση της 17/9 του ισπανικού Κοινοβουλίου αναφορικά με το την κάλυψη του χρέους ύψους 1,2 δισ. ευρώ προς τις αεροπορικές εταιρίες για τα επιδοτούμενα

δρομολόγια προς τα νησιά. Ειδικότερα, εν λόγω χρηματοδότηση επρόκειτο να καταλήξει στη Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Αεροπορίας για να εκκαθαριστεί το χρέος που έχει συσσωρευτεί από το Υπουργείο Μεταφορών προς τις αεροπορικές εταιρείες και να εξυπηρετηθούν οι πληρωμές για το υπόλοιπο του 2025. Η πρόταση προερχόταν από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του Λαϊκού Κόμματος (PP) και είχε κατατεθεί στη Γερουσία ως τροπολογία στο σχέδιο νόμου για τη Μεταρρύθμιση των Νόμων περί Αεροπλοΐας και Αεροπορικής Ασφάλειας ενώ καταψηφίστηκε από το Σοσιαλιστικό Κόμμα (PSOE) και το Sumar.

Υπενθυμίζεται ότι οι αεροπορικές συνδέσεις των ως άνω περιοχών με την ηπειρωτική Ισπανία επιδοτούνται κατά 75% της τιμής τους, επιδότηση οποία εκκαθαρίζεται από την Πολιτική Αεροπορία. Από το 2018, όταν και αυξήθηκε η επιδότηση από 50% σε 75%, πηγές του κλάδου αναφέρουν μεγάλες καθυστερήσεις στην καταβολή των σχετικών κονδυλίων. Οι άμεσα επηρεαζόμενες αεροπορικές εταιρίες φαίνεται να είναι οι Iberia, Binter, Air Europa, Vueling και Ryanair. Χαρακτηριστικά για το 2024, το χρέος στις εν λόγω εταιρίες στο τέλος της οικονομικής χρήσης ανήλθε στα 810 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων περίπου 200 εκατ. ευρώ δεν έχουν μέχρι σήμερα καταβληθεί

Ως προς την απόφαση, Ένωση Αεροπορικών Γραμμών (ALA) εξέφρασε τη λύπη της για το βέτο σε μια οικονομική συνεισφορά που εξασφάλιζε «την αεροπορική συνδεσιμότητα των Καναρίων Νήσων, των Βαλεαρίδων, της

Θέουτα και της Μελίγια, καλύπτοντας τις επιδοτήσεις για τους κατοίκους αυτών των περιοχών που είχαν προκαταβληθεί από τις αεροπορικές εταιρείες». Παράλληλα, σημείωσε πως «εάν δεν ληφθούν μέτρα το συντομότερο, το χρέος που φέρουν αυτές οι εταιρείες θα ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ για το 2025». Το νομοσχέδιο, που τίθεται σε οριστική έγκριση στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου, προβλέπει, ωστόσο, μια διάθεση 319 εκατ. ευρώ που προστίθεται στα 560 εκατ. ευρώ που είχαν προβλεφθεί στους παραταθέντες Κρατικούς Προϋπολογισμούς προηγούμενων ετών.

Επικαιροποίηση προβλέψεων για την ισπανική οικονομία από την Κυβέρνηση και την Τράπεζα της Ισπανίας

Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις της ισπανικής Κυβέρνησης και της Τράπεζας της Ισπανίας, οι προβλέψεις για την ανάπτυξη του ισπανικού ΑΕΠ το 2025 αναθεωρήθηκαν ανοδικά, επιβεβαιώνοντας περαιτέρω την θετική πορεία της οικονομίας. Η Κυβέρνηση αύξησε την πρόβλεψή της για τη μεγέθυνση του ΑΕΠ το 2025 από 2,6% σε 2,7%, ενώ η Τράπεζα της Ισπανίας την τοποθετεί στο 2,6%, επικαλούμενη την ισχυρή ιδιωτική κατανάλωση και τον δυναμισμό των επενδύσεων. Υπενθυμίζεται ότι στο β' τρίμηνο του έτους, η οικονομία αναπτύχθηκε κατά 0,7% σε τριμηνιαία βάση και 2,8% σε ετήσια, ποσοστά που, σύμφωνα με τον Υπουργό Οικονομίας, αναμένεται να επαναληφθούν και στο γ' τρίμηνο.

Σύμφωνα με την ισπανική Κυβέρνηση, «η ισπανική οικονομία διατηρεί τη θέση της ως η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μεταξύ των ανεπτυγμένων χωρών, ενισχυμένη από τη μείωση της ανεργίας, την αύξηση των πραγματικών εισοδημάτων και τις επενδύσεις σε υποδομές και κατοικίες, ενώ Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ιδιωτική κατανάλωση που παραμένει ο βασικός μοχλός ανάπτυξης, υποστηριζόμενη από την αύξηση της απασχόλησης και τις ευνοϊκές συνθήκες χρηματοδότησης λόγω των χαμηλότερων επιτοκίων». Παρά τις ενδείξεις επιβράδυνσης στους ρυθμούς αύξησης μισθών και θέσεων εργασίας, η συνολική εικόνα παραμένει θετική. Η Κυβέρνηση προβλέπει περίπου 480.000 νέες θέσεις εργασίας το 2025, με την απασχόληση να προσεγγίζει τα 23 εκατ. και την ανεργία να μειώνεται στο 10,3% φέτος και στο 8,7% έως το 2028. Το αναπτυξιακό μοντέλο θα συνεχίσει να βασίζεται στην ιδιωτική κατανάλωση και την επενδυτική δραστηριότητα, με σταδιακή υποχώρηση της συμβολής των εξαγωγών και της δημόσιας δαπάνης.

Ενημερωτικό πρωινό Nueva Economía Forum με τον Ισπανό Υπουργό Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων κ. Luis Planas (18.09.2025)

Πραγματοποιήθηκε στις 18/9 σε κεντρικό ξενοδοχείο της Μαδρίτης ενημερωτικό πρωινό που διοργάνωσε ο Οργανισμός Nueva Economía Forum με προσκεκλημένο ομιλητή τον Υπουργό Γεωργίας, Αλιείας και Τροφίμων κ. Luis Planas, παρουσία της

Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης και Υπουργού Οικονομικών κας Μαρία Jesús Montero. Το πρωινό παρακολούθησε εκπροσωπώντας το Γραφείο ΟΕΥ η ασκούμενη κα Αλεξία Κονταξάκη Garrido. Η εκδήλωση επικεντρώθηκε στις προκλήσεις και τις προτεραιότητες του πρωτογενούς τομέα στην Ισπανία και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Κατ' αρχάς, η κα Montero επαίνεσε τον Υπουργό γεωργίας για την προσήλωσή του στην ενίσχυση της αγροδιατροφικής αλυσίδας, κάνοντας ιδιαίτερη αναφορά στη συνεισφορά του τομέα κατά την πανδημία, καθώς και στη λήψη φορολογικών και αναπτυξιακών μέτρων υπέρ του αγροτικού κόσμου.

Ο Υπουργός, από την πλευρά του, επέκρινε την πρόσφατη πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), θεωρώντας τη μη ικανοποιητική ως προς τις χρηματοδοτικές της προβλέψεις. Τόνισε ότι απαιτείται επαρκής ευρωπαϊκή χρηματοδότηση ώστε να διασφαλιστεί η στρατηγική αυτονομία της Ένωσης στον τομέα των τροφίμων. Υπογράμμισε επίσης την ανάγκη για μεγαλύτερη μέριμνα και πολιτική βούληση εκ μέρους των ευρωπαϊκών θεσμών.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη ανανέωσης του ανθρώπινου δυναμικού στον πρωτογενή τομέα, με τον Υπουργό να προβάλλει τη σημασία της ενσωμάτωσης νέων και μεταναστών στην αγροτική παραγωγή, καθώς και στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και μεθόδων καλλιέργειας που

θα ανταποκρίνονται στις περιβαλλοντικές και γεωπολιτικές προκλήσεις.

Ο κ. Planas παρουσίασε τους βασικούς άξονες της κυβερνητικής πολιτικής σε κρίσιμους τομείς όπως:

- Η στήριξη των αγροτών και κτηνοτρόφων που πλήττονται από φυσικές καταστροφές
- Η ανάπτυξη υδροδοτικών υποδομών και βιώσιμων πρακτικών διαχείρισης υδάτων
- Η ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (όπως η ηλιακή) στο πλαίσιο της ΚΑΠ
- Η διατήρηση του αλιευτικού στόλου και η βιώσιμη εκμετάλλευση των θαλάσσιων πόρων

Αναφερόμενος στην αλυσίδα εφοδιασμού, σημείωσε τη σημασία της εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας που προστατεύει τους παραγωγούς από την πώληση κάτω του κόστους και προασπίζει τον ρόλο των μικρών εκμεταλλεύσεων ως βασικό πυλώνα του αγροτικού ιστού.

Επιπλέον, ο Υπουργός εξέφρασε τον προβληματισμό του για την διεθνή εμπορική αβεβαιότητα, ιδίως λόγω των δασμών από τρίτες χώρες, και προανήγγειλε σχέδιο απάντησης για την προάσπιση των ισπανικών εξαγωγών.

Τέλος, ανακοινώθηκε η έναρξη νέας Εθνικής Στρατηγικής για την Προώθηση της Ισπανικής Γαστρονομίας σε Διεθνές Επίπεδο, στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τη Διατροφή (ΕΝΑ). Η πρωτοβουλία αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση της διεθνούς προβολής των ισπανικών ποιοτικών

προϊόντων και της μεσογειακής διατροφής, με σκοπό την ανάδειξη της γαστρονομικής ταυτότητας της χώρας ως μοχλού οικονομικής ανάπτυξης και πολιτιστικής διπλωματίας.

Η εκδήλωση σημείωσε μεγάλη επιτυχία και προσέλκυσε έντονο ενδιαφέρον από εκπροσώπους του πολιτικού και επιχειρηματικού κόσμου, αναδεικνύοντας τον κ. Planas ως βασικό εκφραστή των αγροτικών συμφερόντων της Ισπανίας, ενόψει των επικείμενων ευρωπαϊκών και διεθνών διαπραγματεύσεων.

Νέο επενδυτικό σχέδιο της Aena ύψους 12,9 δισ. ευρώ για την αναβάθμιση των ισπανικών αεροδρομίων την περίοδο 2027–2031

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικές πηγές, η Ισπανική Κυβέρνηση και ο κρατικός Όμιλος διαχείρισης αεροδρομίων Aena παρουσίασαν ένα νέο επενδυτικό σχέδιο ύψους 12,9 δισ. ευρώ για την περίοδο 2027–2031, με στόχο την αναβάθμιση της εθνικής αεροπορικής υποδομής και την προσαρμογή της στην αυξημένη επιβατική ζήτηση και στις νέες περιβαλλοντικές απαιτήσεις. Το σχέδιο θα ενταχθεί στο τρίτο Σχέδιο Ρύθμισης Αερολιμένων (DORA 3) και θα χρηματοδοτηθεί αποκλειστικά από τα αεροπορικά τέλη, χωρίς προσφυγή στον κρατικό προϋπολογισμό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα αεροδρόμια Μαδρίτης, Βαρκελώνης, Μάλαγας και Αλικάντε, καθώς και σε έργα ψηφιοποίησης, απανθρακοποίησης και τεχνολογικής

αναβάθμισης, με στόχο μηδενικές εκπομπές έως το 2030.

Η επέκταση εξάλλου του αεροδρομίου Josep Tarradellas Barcelona-El Prat προϋπολογίζεται άνω των 3 δισ. ευρώ και περιλαμβάνει επιμήκυνση του διαδρόμου πλησίον της θάλασσας, αναδιαμόρφωση των τερματικών T1 και T2 και κατασκευή νέου δορυφορικού αεροσταθμού. Ο Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας της Καταλονίας, κ. Salvador Illa, τόνισε την ανάγκη του έργου για τη διεθνή διασύνδεση της Καταλονίας, αναγνωρίζοντας παράλληλα τις περιβαλλοντικές ανησυχίες που εγείρονται λόγω της εγγύτητας του έργου στις προστατευόμενες περιοχές του Δέλτα Llobregat.

Το έργο συνοδεύεται από μέτρα περιβαλλοντικής αντιστάθμισης και απαιτεί την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με την Aena, το αεροδρόμιο πλησίασε τα όριά του το 2024, εξυπηρετώντας 55 εκατ. επιβάτες, και η επέκταση θεωρείται απαραίτητη για την εξασφάλιση της λειτουργικής του συνέχειας. Η Aena προβλέπει επίσης μεγάλες παρεμβάσεις σε άλλα αεροδρόμια, ενισχύοντας τη θέση της Ισπανίας ως ευρωπαϊκού κόμβου μεταφορών. Το επενδυτικό πρόγραμμα, το οποίο δεν επιβαρύνει τα δημόσια οικονομικά, ενισχύεται από την ισχυρή ταμειακή ροή και τη θετική απόδοση της εταιρείας.

Νέα προσφορά της BBVA για την εξαγορά της Banco Sabadell

Παρά το γεγονός ότι τόσο ο Πρόεδρος της BBVA κ. Carlos Torres, όσο και ο Διευθύνων της Σύμβουλος κ. Onur Genç, είχαν επανειλημμένα δηλώσει ότι δεν επρόκειτο να αυξηθεί η προσφορά του βασικού τραπεζικού Ομίλου για την εξαγορά της Sabadell, τελικά η BBVA ανακοίνωσε νέα βελτιωμένη, λίγο πριν ανοίξει η χρηματιστηριακή αγορά και λίγες ώρες πριν από την προθεσμία για την απόφαση παράτασης της περιόδου αποδοχής της συναλλαγής (23/9). Πιο συγκεκριμένα, η BBVA αύξησε την προσφορά της για την Sabadell κατά 10% σε μια προσπάθεια να εξασφαλίσει την επιτυχία της προσφοράς εξαγοράς, με την βασική τράπεζα να προσφέρει πλέον μία μετοχή της νέας τραπεζικής οντότητας για κάθε 4,8376 κοινές μετοχές της Sabadell, ενώ έως τώρα προσέφερε μία νεοεκδοθείσα μετοχή συν 0,70 σεντς (που αντιπροσωπεύουν τα μερίσματα που διανέμονται από την τράπεζα κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου) για κάθε 5,5483 μετοχές της Banco Sabadell. Συνεπώς, με την τροποποίηση της προσφοράς της BBVA, η προσφορά θα αφορά εξ ολοκλήρου νεοεκδοθείσες κοινές μετοχές της BBVA, με τιμή μίας κοινής μετοχής της BBVA για κάθε 4,8376 κοινές μετοχές της Banco Sabadell. Σύμφωνα με την βασική τράπεζα, η βελτιωμένη προσφορά της BBVA επιτρέπει στους μικρούς επενδυτές της Sabadell να αποφύγουν φορολογικό βάρος, δεδομένου ότι πρόκειται για προσφορά εξ ολοκλήρου σε

μετοχές. Όπως εξηγούν εδώ οικονομικοί αναλυτές, η απόφαση της BBVA να προτείνει την εξαγορά εξ ολοκλήρου μέσω νεοεκδοθεισών μετοχών επιδιώκει να προσελκύσει την προσοχή των μικρών επενδυτών της καταλανικής τράπεζας, οι οποίοι εφ' όσον συμμετάσχουν στην προσφορά εξαγοράς και επιτευχθεί αποδοχή άνω του 50% του κεφαλαίου, δεν πρόκειται να φορολογηθούν. Οι αναλυτές συμπληρώνουν ότι η προσφορά εξαγοράς της BBVA δεν θα θεωρηθεί φορολογικά ουδέτερη εάν η το επίπεδο αποδοχής περιοριστεί σε μεταξύ 30% και 50%.

Όπως αναφέρουν εδώ οικονομικά μέσα, παρά το γεγονός ότι οι μετοχές της Banco Sabadell αποτιμώνται σε πάνω από την προσφορά της BBVA από τον Ιανουάριο τ.ε., με ένα spread που έφθασε ακόμη και το 15% το περασμένο καλοκαίρι, σύμφωνα με τον Πρόεδρο της BBVA «η προηγούμενη προσφορά ήταν ελκυστική και η αποτίμηση της Sabadell στο Χρηματιστήριο αντανakλούσε καθαρά κερδοσκοπικές κινήσεις». Με βάση την βελτιωμένη προσφορά, η BBVA αποτιμά πλέον την καταλανική τράπεζα στα 3,39 ευρώ ανά μετοχή, έναντι 3,08 ευρώ προηγουμένως, χρησιμοποιώντας ως τιμές αναφοράς τις τιμές κλεισίματος του Χρηματιστηρίου της Παρασκευής 19/9.

Στο άνοιγμα της αγοράς, οι μετοχές της BBVA υποχώρησαν κατά 1,8%, ενώ οι μετοχές της Sabadell υποχώρησαν κατά περισσότερο από 3%. Σύμφωνα με την οπτική του Ομίλου BBVA, η προσφορά είναι 60% υψηλότερη από

την αξία της Sabadell την ημέρα πριν από τη διαρροή της συναλλαγής, πράγμα που σημαίνει ότι οι μέτοχοι της καταλανικής τράπεζας θα λάβουν το 15,3% του κεφαλαίου της BBVA. Με αυτές τις αλλαγές, η συναλλαγή θα έχει πλέον κεφαλαιακό αντίκτυπο μεταξύ 21 και 41 μονάδων βάσης, ο οποίος θα μειωθεί σε θετικό αντίκτυπο μεταξύ 40 μονάδων βάσης και αρνητικό αντίκτυπο 4 μετά την πώληση της TSB, της βρετανικής θυγατρικής της Banco Sabadell, της οποίας η μεταβίβαση ολοκληρώθηκε στις αρχές του περασμένου Ιουλίου. Η αύξηση των κερδών ανά μετοχή θα είναι 3% και η απόδοση θα παραμείνει στο 17%. Το επιτελείο του Προέδρου της BBVA κ. Torres δικαιολογεί «την αλλαγή στην προσφορά εξαγοράς ως μια προσπάθεια εξάλειψης της φορολογικής ποινής για τους Ισπανούς μετόχους που συνεπαγόταν η προηγούμενη προσφορά». Με αυτήν την αλλαγή, η BBVA προσπαθεί να διασφαλίσει την επιτυχία της συναλλαγής και να προσελκύσει τους ιδιώτες επενδυτές της Sabadell, οι οποίοι αντιπροσωπεύουν λίγο λιγότερο από το ήμισυ του μετοχικού κεφαλαίου. Σύμφωνα με εδώ εκτιμήσεις, το δίλημμα για τους μετόχους της Sabadell είναι μεταξύ της αποδοχής της προσφοράς της BBVA για τη δημιουργία, σύμφωνα με τον Πρόεδρο της BBVA, «μιας κορυφαίας ευρωπαϊκής τράπεζας, παγκόσμιας κλάσης» ή της τήρησης των επιταγών του διοικητικού της συμβουλίου, το οποίο έχει ανπιταχθεί ριζικά στην προσφορά και όλα δείχνουν ότι θα το κάνει ξανά.

Η διοίκηση της βασκικής τράπεζας διευκρίνισε ότι δεν πρόκειται να βελτιώσει περαιτέρω την προσφορά, ούτε να παρατείνει την περίοδο αποδοχής. Η περίοδος αποδοχής έχει πλέον «παγώσει» έως ότου η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV), η οποία πρέπει να εκδώσει απόφαση εντός τριών ημερών, εγκρίνει αυτήν την τροποποίηση της προσφοράς. Η περίοδος αποδοχής θα συνεχιστεί στη συνέχεια μέχρι να συμπληρωθούν οι αρχικά προγραμματισμένες 30 ημέρες, εκ των οποίων απομένουν 13. Το διοικητικό συμβούλιο της Sabadell αναμένεται να εκδώσει νέα απόφαση, έως και πέντε ημέρες μετά την έκδοση της απόφασής της από την CNMV, για να αξιολογήσει τη νέα προσφορά. Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Banco Sabadell, κ. González-Bueno, δήλωσε πάντως ότι «η νέα προσφορά της BBVA είναι χειρότερη από την προηγούμενη, δεδομένου ότι όταν προτάθηκε η συναλλαγή, η βασκική τράπεζα προσέφερε στους μετόχους της καταλανικής τράπεζας το 16,2% της προκύπτουσας τραπεζικής οντότητας και τώρα, ακόμη και με την αύξηση, προσφέρει το 15,2%», απαιτώντας από την BBVA «να διευκρινίσει εάν θα παραιτηθεί από το ελάχιστο όριο αποδοχής». Ο κ. González-Bueno επισήμανε εκ νέου ότι εάν τελικά η BBVA αποκτήσει μεταξύ 30% και 50% της Sabadell, θα έπρεπε να ξεκινήσει μια δεύτερη προσφορά εξαγοράς με μετρητά και σε τιμή που καθορίζεται από την Εθνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (CNMV). Ο Διευθύνων Σύμβουλος της Sabadell εκτίμησε ότι «δεν έχει

νόημα για τους μετόχους της Sabadell να ενδώσουν στην πρώτη προσφορά εξαγοράς, η οποία είναι τόσο κακή που δεν πρόκειται να φθάσει η BBVA σε μερίδιο άνω του 50%, αλλά θα πρέπει να περιμένουν την δεύτερη προσφορά, η οποία θα είναι σε μετρητά, οπότε οι μέτοχοι της Sabadell θα μπορούν να καταβάλουν τους αναλογούντες φόρους κεφαλαιακών κερδών με τα μετρητά που θα λάβουν από τη συναλλαγή». Σημειωτέον ότι η καταλανική τράπεζα έχει στείλει αρκετές επιστολές στους μετόχους της δηλώνοντας ότι είναι «πολύ πιθανό εάν αποδεχθούν την προσφορά εξαγοράς, η BBVA να τους δώσει λιγότερα μετρητά από όσα θα έπρεπε ώστε να πληρώσουν φόρους στο Υπουργείο Οικονομικών», ενώ ο Διευθύνων Σύμβουλος της Banco Sabadell έχει επισημάνει ότι «για το 88% των μετόχων της τράπεζας, η αποδοχή της προσφοράς εξαγοράς και η πώληση των μετοχών τους θα σήμαινε για αυτούς εκταμίευση, αντί της δημιουργίας εισοδήματος».

Πάντως, η βελτιωμένη προσφορά εξαγοράς αντικατοπτρίζει τους υπολογισμούς της συντριπτικής πλειοψηφίας των αναλυτών, οι οποίοι πίστευαν ότι για να επιτύχει η συναλλαγή, η BBVA έπρεπε να αυξήσει την προσφερόμενη τιμή. Η ισχυρή επιχειρηματική απόδοση της Banco Sabadell και μεγάλο μέρισμα που ενέκρινε με τα έσοδα από την πώληση της TSB (θυγατρικής της καταλανικής τράπεζας στο Ην. Βασίλειο), έχουν διατηρήσει την τιμή της μετοχής της τράπεζας υψηλή, όπως και τις προοπτικές για βελτιωμένη προσφορά. Το κατά πόσον η βελτίωση της

προσφοράς από πλευράς BBVA είναι επαρκής για να επιτύχει η προσφορά εξαγοράς είναι πλέον οριστικά στα χέρια των επενδυτών. Η αύξηση της προσφερόμενης τιμής ανοίγει ουσιαστικά τον δρόμο σε μεγαλύτερη αποδοχή από τους επενδυτές, τόσο ιδιώτες όσο και μεγάλα επενδυτικά Ταμεία με έδρα το εξωτερικό.

Αναθεώρηση μακροοικονομικών στοιχείων Ισπανίας για το 2024

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ετήσιας αναθεώρησης της εθνικής λογιστικής από το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής της Ισπανίας (INE), καταγράφεται ανοδική αναθεώρηση του ΑΕΠ για το 2024, με την ετήσια αύξηση να εκτιμάται πλέον υψηλότερα από την αρχική εκτίμηση. Παράλληλα, η αύξηση του ΑΕΠ για το 2023 αναθεωρήθηκε ελαφρώς προς τα κάτω, ενώ για το 2022 η αναθεώρηση ήταν θετική, αποτυπώνοντας ισχυρότερη μεταπανδημική ανάκαμψη από ό,τι είχε προηγουμένως καταγραφεί. Πιο συγκεκριμένα, ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2024 αναθεωρήθηκε στο 3,5% αντί του -ήδη ικανοποιητικού- 3,2% που είχε αρχικά εκτιμηθεί, ενώ αντίστοιχα ο ρυθμός ανάπτυξης του 2023 αναθεωρήθηκε προς τα κάτω κατά 2 δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας στο 2,5% και εκείνος του 2022 προς τα άνω κατά 2 δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας, στο 6,4%.

Η παρούσα αναθεώρηση εντάσσεται στην ετήσια διαδικασία επικαιροποίησης στοιχείων, που περιλαμβάνει τρία διαδοχικά έτη και ενσωματώνει πρόσθετες στατιστικές πηγές που δεν ήταν διαθέσιμες κατά την πρώτη δημοσίευση, όπως στοιχεία για τα νοικοκυριά,

την αγορά εργασίας και τις επιχειρηματικές επενδύσεις. Όπως σημειώνουν αναλυτές, η νέα κατανομή του ΑΕΠ αποτυπώνει μια μετατόπιση στη δυναμική της ισπανικής οικονομίας, με μεγαλύτερη συμβολή από την εγχώρια ζήτηση και τις επενδύσεις, σε αντίθεση με προηγούμενες περιόδους που στηρίχθηκαν κυρίως στις εξαγωγές και τις δημόσιες δαπάνες.

Η κατανάλωση των νοικοκυριών το 2024 ήταν υψηλότερη κατά δύο δέκατα της ποσοστιαίας μονάδας από την αρχική εκτίμηση του περασμένου Μαρτίου (3,1% έναντι 2,9%), ενώ οι επενδύσεις παρουσίασαν αξιοσημείωτη επιτάχυνση κατά 4,7% ενισχυμένες κυρίως από τη μεταβολή αποθεμάτων, έναντι αρχικής εκτίμησης 1,9%. Αντιθέτως, η συμβολή του δημόσιου τομέα στο ΑΕΠ αποδείχθηκε μικρότερη (2,9% έναντι 4,1% με βάση την εκτίμηση του περασμένου Μαρτίου), καθώς η τελική καταναλωτική δαπάνη του Κράτους αυξήθηκε με βραδύτερο ρυθμό από τον προβλεπόμενο. Οι εξαγωγές σημείωσαν επίσης οριακά χαμηλότερη απόδοση (3,1% έναντι αρχικής εκτίμησης 3,2%), ενώ οι εισαγωγές κατέγραψαν ελαφρά ενίσχυση (κατά 2,9% έναντι αρχικής εκτίμησης 2,4%). Η εγχώρια ζήτηση συνέβαλε το 2024 περισσότερο στην μεγέθυνση του ΑΕΠ από ότι είχε αρχικά εκτιμηθεί (3,3% έναντι 2,8%), ενώ η εξωτερική ζήτηση αντιστρόφως συνέβαλε αντίστροφα λιγότερο (0,2% έναντι 0,4%).

Η νέα σύνθεση της ανάπτυξης, σύμφωνα με οικονομολόγους, είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένη με τις τάσεις της αγοράς εργασίας, που χαρακτηρίζεται από υψηλή

συμμετοχή και αύξηση του αριθμού των απασχολούμενων, καθώς και μεγαλύτερη ανθεκτικότητα της ιδιωτικής κατανάλωσης. Εξίσου σημαντικό στοιχείο είναι ότι η αναθεώρηση οδηγεί σε βελτιωμένη εκτίμηση για τη συνολική ζήτηση, τόσο εσωτερική όσο και εξωτερική, χωρίς ωστόσο να επηρεάζει ουσιαδώς τους δείκτες χρέους ή ελλείμματος. Η νέα πρόβλεψη των ισπανικών Αρχών για το 2025 κάνει λόγο για σταθερή ανάπτυξη, με τον ρυθμό μεγέθυνσης να κινείται ελαφρώς πάνω από τις προηγούμενες εκτιμήσεις, ενισχυόμενο από την ενδυνάμωση της ιδιωτικής κατανάλωσης και τις βελτιωμένες προοπτικές των επενδύσεων. Στο ίδιο μήκος κύματος κινούνται και οι αναθεωρημένες εκτιμήσεις των τραπεζικών και ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας.

Σημειώνεται ότι τα δεδομένα για το 2023 και το 2024 δεν θεωρούνται ακόμη οριστικά, καθώς θα υποβληθούν σε περαιτέρω επανεξέταση στο πλαίσιο της επόμενης ετήσιας αναθεώρησης, όπως προβλέπεται από τις ευρωπαϊκές στατιστικές διαδικασίες. Παράλληλα, ανά πενταετία το ΙΝΕ προχωρά σε μια συνολική επαναξιολόγηση της εθνικής λογιστικής σειράς, η οποία περιλαμβάνει αναθεώρηση του ΑΕΠ από το 1995 και έπειτα. Η επόμενη τέτοια αναθεώρηση έχει προγραμματιστεί για το 2029. Σε κάθε περίπτωση, οι νέες εκτιμήσεις, σύμφωνα με την οπτική της ισπανικής Κυβέρνησης, ενισχύουν την εικόνα σταθερής ανάκαμψης και αποτυπώνουν την προσαρμογή της ισπανικής οικονομίας σε ένα νέο υπόδειγμα ανάπτυξης, με επίκεντρο την εσωτερική

ζήτηση και τη διαρθρωτική ενίσχυση της παραγωγικής βάσης.

Οι σιδηροδρομικές εταιρείες που λειτουργούν στην Ισπανία έχουν συσσωρευμένες ζημίες 1,2 δισ. ευρώ από την εποχή της απελευθέρωσης του μεταφορικού έργου το 2020

Όπως αναφέρουν εδώ κλαδικές πηγές, οι τρεις σιδηροδρομικές εταιρείες που ασκούν μεταφορικό έργο στην Ισπανία, συγκεκριμένα οι Renfe (κρατικοί σιδηρόδρομοι), Iryo (ιταλική εταιρεία, θυγατρική των ιταλικών σιδηροδρόμων Trenitalia) και Ouigo (θυγατρική των γαλλικών σιδηροδρόμων SNCF) καταγράφουν συσσωρευμένες ζημίες της τάξεως των 1,2 δισ. ευρώ από την εποχή της απελευθέρωσης της αγοράς επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών το 2020. Από την άλλη πλευρά ωστόσο, ο σιδηρόδρομος έχει προσελκύσει περίπου 4,8 εκατ. επιβάτες από τις οδικές και αεροπορικές μεταφορές, από το έτος 2020. Το μερίδιο αγοράς των σιδηροδρόμων υψηλής ταχύτητας της κρατικής Renfe έχει μειωθεί στο 66% του συνολικού μεταφορικού έργου.

Σύμφωνα με τους ειδικούς αναλυτές του κλάδου, η αύξηση του ανταγωνισμού στα ισπανικά σιδηροδρομικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας έχει μεν μετατοπίσει ταξιδιώτες από τα οδικά και αεροπορικά ταξίδια στις σιδηροδρομικές υπηρεσίες, ωστόσο η οικονομική βιωσιμότητα των φορέων εκμετάλλευσης, Renfe, Iryo και Ouigo, τίθεται υπό αμφισβήτηση, δεδομένου ότι οι τρεις εταιρείες εμφάνισαν πέρσι συσσωρευμένες ζημίες της τάξεως των 99,5 εκατ. ευρώ, έναντι

219 εκατ. ευρώ το 2023. Σύμφωνα με στοιχεία της αγοράς, το συνολικό «παθητικό» των εταιρειών αυτών από το «άνοιγμα» της σιδηροδρομικής αγοράς το 2020 ανέρχεται σε 1,203 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 700 εκατ. ευρώ χρονολογούνται από την εποχή που ο πρώτος ανταγωνιστής από το εξωτερικό, η γαλλική Ouigo, ξεκίνησε τη λειτουργία του στην Ισπανία, το έτος 2021. Την διετία 2020-2021, εν μέσω της πανδημίας, οι ζημίες των σιδηροδρομικών εταιρειών στην Ισπανία ανήλθαν σε 751,5 εκατ. ευρώ και μεταξύ 2022 και 2024 σε 452 εκατ. ευρώ», σύμφωνα με έκθεση σχετική με τα αποτελέσματα της απελευθέρωσης της αγοράς σιδηροδρομικών μεταφορών που συνέταξε η Εθνική Επιτροπή Αγορών και Ανταγωνισμού (CNMC).

Ανά εταιρεία, η κρατική και εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Renfe έχει συσσωρευμένες ζημίες ύψους 842 εκατ. ευρώ κατά την τελευταία πενταετία, ενώ 170 εκατ. ευρώ είναι οι συσσωρευμένες ζημίες της Iryo και 191 εκατ. ευρώ οι ζημίες της Ouigo. Το 2024, οι ζημίες της Renfe ανήλθαν σε 27 εκατ. ευρώ (έναντι 70,12 εκατ. ευρώ το 2023), οι ζημίες της Iryo σε 31,5 εκατ. ευρώ (έναντι 99,2 εκατ. ευρώ το 2023) και εκείνες της Ouigo στα 40,5 εκατ. ευρώ (έναντι 49,5 εκατ. ευρώ το 2023), σύμφωνα με στοιχεία της CNMC. Σε όλες τις εταιρείες καταγράφηκε βελτίωση των εσόδων λόγω της αυξημένης ζήτησης, όπως και των ακαθάριστων λειτουργικών κερδών. Συγκριτικά αναφέρεται ότι τα κέρδη της Renfe το 2019, όταν ήταν μόνη της στην αγορά,

είχαν ανέλθει σε 133 εκατ. ευρώ από τις εμπορικές της υπηρεσίες.

Η CNMC ποσοτικοποιεί το συνολικό όφελος της απελευθέρωσης για την ισπανική κοινωνία στα 503,9 εκατ. ευρώ, με τον αριθμό νέων επιβατών που επιλέγουν πλέον το τρένο ως μέσον μεταφοράς να ανέρχεται σε 4,8 εκατ. κατά την υπό εξέταση περίοδο, με τον συνολικό αριθμό σιδηροδρομικών επιβατών να ανέρχεται σε 49 εκατ. άτομα το 2024 (39 εκατ. επιβάτες σε υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας), 42% έναντι του 2019 και 16,5% έναντι του 2023.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της CNMC, κατά την υπό εξέταση περίοδο οι Renfe, Iryo και Ουίγο χρέωσαν συνολικά 1,925 δισεκατομμύρια ευρώ το 2024 για τις εμπορικές τους υπηρεσίες, κατά 11,9% περισσότερο από ό,τι το 2023 και 20,3% παραπάνω από το 2019, όταν η Renfe λειτουργούσε μόνη της. Από την άλλη, το συνολικό λειτουργικό κόστος των σιδηροδρομικών εταιρειών αυξήθηκε κατά 35,6% μεταξύ 2019 και 2024, λόγω της αυξημένης δραστηριότητας, με τα τέλη που καταβάλλονται στην Adif (τον διαχειριστή του σιδηροδρομικού δικτύου) να αποτελούν περίπου το 50% του κόστους των εταιρειών Iryo και Ουίγο και το 34% του κόστους της Renfe.

Το 2024, τα συνδυασμένα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων των τριών εταιρειών ανήλθαν σε 111,5 εκατ. ευρώ. Πιο αναλυτικά, το 2024 η Renfe πραγματοποίησε έσοδα 1,46 δισ. ευρώ (αύξηση 6,3% σε σύγκριση με το 2023), ενώ παράλληλα αύξησε και τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων στα 96

εκατ. ευρώ (αύξηση 151%), κατόπιν της εφαρμογής σχεδίου βελτίωσης της αποδοτικότητας. Η Iryo κατέγραψε το 2024 έσοδα 305 εκατ. ευρώ (αύξηση 43,8%) και ακαθάριστα κέρδη 24 εκατ. ευρώ (μείωση κατά 39,8 εκατ. ευρώ έναντι του 2023), ενώ η Ουίγο αύξησε μεν τα έσοδά της στα 164 εκατ. ευρώ (αύξηση 17,9%), ωστόσο εμφάνισε ακαθάριστες λειτουργικές ζημιές της τάξεως των 8,5 εκατ. ευρώ (μείωση 18,9 εκατ. ευρώ έναντι του 2023).

Η CNMC τονίζει ότι υπάρχει περιθώριο αύξησης της χρήσης του σιδηροδρομικού δικτύου, επισημαίνοντας την ανάγκη αντιμετώπισης ζητημάτων βελτίωσης των κρίσιμων υποδομών. Σύμφωνα με την Αρχή, «παρ' όλο που η σιδηροδρομική κυκλοφορία έχει αυξηθεί από την εποχή απελευθέρωσης της αγοράς, η χρήση του δικτύου υψηλής ταχύτητας στην Ισπανία με 58 ημερήσια ταξίδια ανά χιλιόμετρο δικτύου, είναι λιγότερο έντονη από ό,τι στη Γαλλία με 96 ταξίδια ή την Ιταλία με 248 ταξίδια. Κατά την CNMC είναι απαραίτητο να εντοπιστούν τα σημεία συμφόρησης στην υποδομή του σιδηροδρομικού δικτύου και στους σταθμούς, ώστε να εφαρμοστούν τα κατάλληλα μέτρα». Όσον αφορά τα επίπεδα ακρίβειας αφιξοαναχωρήσεων, σύμφωνα με την CNMC, το 2024 το 94% των τρένων έφθασαν στον προορισμό τους λιγότερο από 15 λεπτά αργότερα σε σχέση με το προγραμματισμένο. Σημειώνεται ότι συνολικά τρεις σιδηροδρομικές εταιρείες και τέσσερα brands, συγκεκριμένα AVE και Avlo της Renfe, καθώς και οι Ουίγο και Iryo) λειτουργούν στις

γραμμές υψηλής ταχύτητας Μαδρίτης-Βαρκελώνης, Μαδρίτης-περιοχής Λεβάντε (ανατολική μεσογειακή ακτή) και Μαδρίτης-Sur (νότιος άξονας).

Μία από τις επιπτώσεις του ανταγωνισμού των εταιρειών στις εν λόγω γραμμές, σύμφωνα με την CNMC, είναι η μέση πτώση των τιμών, την οποία η ρυθμιστική Αρχή εκτιμά σε 33% στα εισιτήρια υψηλής ταχύτητας (και 44% μετά την προσαρμογή για τον πληθωρισμό), στις κύριες διαδρομές με ανταγωνισμό των τριών εταιρειών (Μαδρίτη-Βαρκελώνη, Μαδρίτη-Βαλένθια, Μαδρίτη-Σεβίλλη, Μαδρίτη-Μάλαγα και Μαδρίτη-Αλικάντε). Το μερίδιο αγοράς της Renfe στις υπηρεσίες υψηλής ταχύτητας έχει μειωθεί κατά 34 ποσοστιαίες μονάδες μετά την απελευθέρωση (στο 66%), με το υπόλοιπο να ανήκει στους δύο ανταγωνιστές από το εξωτερικό. Σημειώνεται ότι στην Ισπανία, εκκρεμεί η απελευθέρωση των υπηρεσιών που υπόκεινται σε καθεστώς δημόσιας υπηρεσίας, τις οποίες συνεχίζει να παρέχει αποκλειστικά η Renfe (Cercanías, συμβατικές μεσαίες αποστάσεις, υψηλής ταχύτητας μεσαίες αποστάσεις, μεταξύ άλλων). Στις διεθνείς μεταφορικές υπηρεσίες μεταξύ Ισπανίας και Γαλλίας, οι σιδηροδρομικές μεταφορές αντιπροσώπευαν μόνο το 12% των επιβατών σε σύγκριση με τις αεροπορικές, «λόγω των χαμηλών συχνοτήτων και των υψηλών τιμών», σύμφωνα με την CNMC, η οποία επίσης υπογραμμίζει ότι υπάρχει μόνο μία άμεση σύνδεση μεταξύ Ισπανίας και Πορτογαλίας,

μεταξύ Βίγο και Πόρτο, «παρά την υψηλή ζήτηση».

2η έκδοση τριήμερου συνεδρίου προσέλκυσης επενδύσεων στην Αυτόνομη Κοινότητα Μαδρίτης (22-24 Σεπτεμβρίου 2025)

Το τριήμερο 22-24 Σεπτεμβρίου τ.ε. έλαβε χώρα σε διαφορετικές περιοχές της Αυτόνομης Κοινότητας της Μαδρίτης η δεύτερη έκδοση επενδυτικού συνεδρίου με σκοπό την ανάδειξη της περιφέρειας ως επενδυτικού προορισμού παγκοσμίου εμβέλειας, καθώς και την επιχειρηματική δικτύωση με στόχο την προσέλκυση πρόσθετων επενδύσεων στην ευρύτερη περιοχή της ισπανικής πρωτεύουσας. Εν λόγω συνέδριο διοργανώνεται από την Διοίκηση της Αυτόνομης Κοινότητας, συγκεκριμένα την εξειδικευμένη Υπηρεσία της προσέλκυσης επενδύσεων, Invest in Madrid, σε συνεργασία με το τοπικό περιφερειακό Συμβούλιο (Υπουργείο) Οικονομίας, Οικονομικών και Απασχόλησης της Μαδρίτης και την υποστήριξη του Δήμου Μαδρίτης, του Επιμελητηρίου Μαδρίτης και της Επιχειρηματικής Συνομοσπονδίας Μαδρίτης (CEIM).

Φέτος το συνέδριο έλαβε χώρα σε έξι διαφορετικά σημεία της ευρύτερης περιοχής της πρωτεύουσας, με σκοπό την ανάδειξη περιοχών οι οποίες ήδη φιλοξενούν επενδύσεις, ορισμένες μεταξύ των οποίων εμβληματικών επιχειρηματικών Ομίλων παγκόσμιας εμβέλειας και αφ' ετέρου περιοχών που είναι έτοιμες να υποδεχθούν και φιλοξενήσουν νέα επενδυτικά σχέδια. Η

έναρξη του συνεδρίου, το πρωινό της 22ας Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε στο Club Financiero de Génova στο κέντρο της Μαδρίτης, ενώ ακολούθησαν τα συνεδριακά sessions στις περιοχές Arganda del Rey (νοτιοανατολικά της Μαδρίτης, στις 22/9 το απόγευμα), Colmenar Viejo (βορείως της Μαδρίτης, πρωινό 23/9), Boadilla del Monte (δυτικά της Μαδρίτης, απόγευμα 23/9), Colmenar de Oreja (νοτιοανατολικά της Μαδρίτης, πρωινό 24/9) και Móstoles (νοτιοδυτικά της Μαδρίτης), όπου έλαβε χώρα και η τελετή κλεισίματος του συνεδρίου, το απόγευμα της 24ης Σεπτεμβρίου.

Το συνέδριο περιελάμβανε συζητήσεις σε πάνελ για βασικούς τομείς προτεραιότητας για την Κοινότητα της Μαδρίτης όπως η φαρμακευτική βιομηχανία, η βιοτεχνολογία, η στέγαση, οι υποδομές, η κινητικότητα, η εφοδιαστική αλυσίδα, η αυτοκινητοβιομηχανία, η άμυνα, η τεχνολογία, το ταλέντο, η εκπαίδευση, ο τουρισμός, η ποιότητα ζωής και η επιχειρηματικότητα. Οι εν λόγω συζητήσεις επεδίωξαν να εντοπίσουν προκλήσεις και ευκαιρίες για την εδραίωση της Μαδρίτης ως σημείου αναφοράς στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων, αναδεικνύοντας τον ρόλο της ως ηγέτη στην Ισπανία σε αυτόν τον τομέα.

Την έναρξη του τριήμερου συνεδρίου κήρυξε, το πρωί της 22ας Σεπτεμβρίου, η Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας Μαδρίτης κα Isabel Ayuso, η οποία μάλιστα στην ομιλία της ανακοίνωσε την ενεργοποίηση, εντός του 2026, της πρώτης «Στρατηγικής Διεθνοποίησης για την Οικονομία της

Μαδρίτης», καθώς και την επικείμενη έναρξη της διαδικασίας προετοιμασίας νέας νομοθεσίας κατά του υπερβολικού κανονιστικού ρυθμιστικού πλαισίου από το Κράτος ("Hiperregulación"). Η κα Ayuso εξήγησε ότι η εν λόγω Στρατηγική στοχεύει στην ενίσχυση του "brand" της Μαδρίτης παγκοσμίως, στην συνέχιση της αύξησης των ξένων επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς, στην ενίσχυση της διεθνοποίησης της επιχειρηματικής κοινότητας, καθώς και στην συνέχιση του ρόλου της Μαδρίτης ως πόλου έλξης για Ευρωπαίους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους. Τόνισε επίσης ότι αυτή η πρωτοβουλία θα αποτελέσει μέρος του νέου «Βιομηχανικού Σχεδίου 2026-2030» που επεξεργάζεται η Αυτόνομη Κοινότητα, επιδιώκοντας να προσελκύσει περισσότερες και καλύτερες επενδύσεις, καθώς και να βοηθήσει τις εταιρείες να εξάγουν και τοποθετηθούν με επιτυχία στις διεθνείς αγορές.

Στο πλαίσιο αυτό, η κα Ayuso υπενθύμισε ότι το 2024 η Κοινότητα της Μαδρίτης προσέλκυσε 25,81 δισ. ευρώ ξένων επενδύσεων, καταγράφοντας την ιστορικά δεύτερη υψηλότερη επίδοση. Κατά την εκτίμησή της, «δύο στα τρία ευρώ ξένου κεφαλαίου που εισρέει στην Ισπανία επιλέγουν τη Μαδρίτη επειδή είναι η μόνη Αυτόνομη Κοινότητα χωρίς δικούς της φόρους, αυτή με τους χαμηλότερους φόρους, η οποία συνεχίζει να τους μειώνει στην περιφερειακή φορολογική κλίμακα για επιχειρήσεις και οικογένειες, ενώ επιπλέον καταπολεμά την περιττή γραφειοκρατία,

προσφέρει ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και επιτυγχάνει χρηματοδότηση στις αγορές με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους. Η κα Ayuso τάχθηκε υπέρ της απλοποίησης και εξάλειψης παρωχημένων ή περιττών κανονισμών και ανέφερε ότι ο νέος ολοκληρωμένος Νόμος κατά της «Υπερρύθμισης» θα χρησιμεύσει στην απλοποίηση και την εξάλειψη υφιστάμενων κανονισμών που είναι παρωχημένοι, περιττοί ή αντιφατικοί, ορίζοντας ημερομηνίες λήξης για ορισμένους και διεξάγοντας αναθεωρήσεις κάθε δύο χρόνια σε όλους τους περιφερειακούς κανονισμούς. Όπως εξήγησε η Πρόεδρος της Αυτόνομης Κοινότητας Μαδρίτης, μέχρι στιγμής οι ενέργειες της Κοινότητας με την καθιέρωση «Ανοικτής Γραμμής κατά της Υπερρύθμισης» έχουν οδηγήσει στην κατάργηση ή τη μείωση περισσότερων από 500 περιττών κανονισμών.

Η κα Ayuso δήλωσε επίσης πως «η Μαδρίτη είναι ένα ασφαλές λιμάνι εν μέσω μιας παγκόσμιας καταιγίδας», τονίζοντας ότι «τώρα περισσότερο από ποτέ, η αβεβαιότητα που επικρατεί διεθνώς καθιστά τα προβλέψιμα μέρη απαραίτητα για την ανάπτυξη των ατόμων και των επιχειρήσεων». Το κλείσιμο του εναρκτήριου μέρους του συνεδρίου πραγματοποιήσαν ο Πρόεδρος της CEIM (Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων Μαδρίτης) κ. Garrido, η Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Απασχόλησης της Αυτόνομης Κοινότητας Μαδρίτης κα Rocío Albert και ο Δήμαρχος Μαδρίτης κ. José Luis Martínez-Almeida.

Το τριήμερο συνέδριο ολοκληρώθηκε με το κλείσιμό του το απόγευμα της 24ης Σεπτεμβρίου στο Móstoles, με απονομή βραβείων σε επτά κατηγορίες: Καινοτομία, Γέφυρα Μαδρίτης-Λατινικής Αμερικής, Ταλέντο, Επιχειρηματική Πορεία, Όραμα 179, Διεθνής Προβολή και Κοινωνικός Αντίκτυπος, που απονεμήθηκαν με βασικό γνώμονα την δέσμευση των εταιρειών και των επιχειρηματιών στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής Μαδρίτης. Στην εκδήλωση απηύθυναν ομιλίες ο Δήμαρχος του Móstoles κ. Manuel Bautista και ο κ. Enrique Ossorio, Πρόεδρος της Συνέλευσης της Αυτόνομης Κοινότητας της Μαδρίτης, ενώ το συνέδριο έκλεισε ο κ. Ángel Asensio, Πρόεδρος Εμπορικού Επιμελητηρίου Μαδρίτης και η κα Rocío Albert, Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Απασχόλησης της Αυτόνομης Κοινότητας Μαδρίτης.

Η δεύτερη έκδοση του τριήμερου συνεδρίου μπορεί να χαρακτηριστεί ως προσπάθεια της τοπικής Διοίκησης της Αυτόνομης Κοινότητας (προερχόμενης από τον πολιτικό χώρο της αντιπολίτευσης και με πλούσιο ιστορικό πολιτικών αντιθέσεων με κυβερνών σοσιαλιστικό κόμμα Π/Θ κ. Sánchez), μέσω της εξαιρετικά δραστήριας υπηρεσίας Invest in Madrid, να αναδείξει το έργο της σε ό,τι αφορά την προσέλκυση επενδύσεων στη Μαδρίτη. Πέραν των αξιωματούχων όλων των βαθμίδων της τοπικής Διοίκησης και των Οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που επιστρατεύθηκαν για την διοργάνωση του συνεδρίου, προσελκύνθηκαν και συμμετείχαν ως ομιλητές αρκετά ανώτερα και ανώτατα

στελέχη από αρκετούς μεγάλους εγχώριους και διεθνείς Ομίλους που δραστηριοποιούνται στη Μαδρίτη, όπως, μεταξύ άλλων, Όμιλοι Oracle España, Iberia, Banco Santander, Endesa, Más Orange, BlackRock, Microsoft, Osborne Clarke, Lilly, Merlin, Finanzauto, IVECO, AMETIS, Farmaindustria, ENEL, PwC και αρκετούς ακόμη. Επισημαίνεται πάντως ότι, παρά τον θεωρητικά εξωστρεφή χαρακτήρα του, το τριήμερο συνέδριο είχε ως γλώσσα εργασίας την ισπανική.

Ενημερωτικό πρωινό Nueva Economía Forum με την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) κα Nadia Calviño (26.09.2025)

Πραγματοποιήθηκε στις 26/9 σε κεντρικό ξενοδοχείο της Μαδρίτης ενημερωτικό πρωινό που διοργάνωσε ο Οργανισμός Nueva Economía Forum με προσκεκλημένη ομιλήτρια την Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) κα Nadia Calviño, παρουσία του πρώην Αντιπροέδρου της Ευρ. Επιτροπής και Υπατου Εκπροσώπου της Ε.Ε. για θέματα εξωτερικής πολιτικής κ. Josep Borrell. Το πρωινό παρακολούθησε εκπροσώπωντας το Γραφείο ΟΕΥ η ασκούμενη κα Αλεξία Κονταξάκη Garrido. Η εκδήλωση επικεντρώθηκε στις προτεραιότητες της ΕΤΕπ στον τομέα της άμυνας, της κλιματικής ανθεκτικότητας και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η παρέμβαση της κας Calviño εστίασε στις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΤΕπ σε μια περίοδο αυξανόμενων γεωπολιτικών

προκλήσεων και μετάβασης προς ένα νέο παγκόσμιο μοντέλο. Τόνισε τη σημασία διατήρησης της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας και στρατηγικής αυτονομίας, επισημαίνοντας τον ρόλο της ΕΤΕπ ως πυλώνα αντίστασης στις αυταρχικές τάσεις.

Κεντρικό σημείο της ομιλίας αποτέλεσε η ανακοίνωση επένδυσης της ΕΤΕπ, σε συνεργασία με τον ισπανικό οργανισμό CDTI, στον νέο επενδυτικό Ταμείο Nazca Aeroespacial y Defensa, για τη στήριξη καινοτόμων μικρομεσαίων και νεοφυών επιχειρήσεων στους τομείς άμυνας, ασφάλειας και αεροδιαστημικής. Η επένδυση θα υλοποιηθεί μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων, με στόχο συγκέντρωσης 600 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, ανακοινώθηκε η ενίσχυση κατά 700 εκατ. ευρώ του Ταμείου Ανθεκτικότητας των Αυτόνομων Περιφερειών της Ισπανίας (στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης), για την στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ενεργειακών υποδομών. Στο πλαίσιο της πράσινης στρατηγικής, προχωρά η δεύτερη φάση της Πράσινης Χρηματοδοτικής Στρατηγικής, με στόχο επενδύσεις 30 δισ. ευρώ έως το 2030, καθώς και η χρηματοδότηση έργων για την πρόληψη πυρκαγιών και τη διασύνδεση ενεργειακών υποδομών.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε και στη διεθνή δράση της ΕΤΕπ, με έμφαση στην Ουκρανία, την Παλαιστίνη, την Λατινική Αμερική και τις γειτονικές περιοχές, ενώ τονίστηκε ότι το 90%

της χρηματοδότησης της Τράπεζας παραμένει εντός Ε.Ε.

Η εκδήλωση σημείωσε επιτυχία και προσέλκυσε έντονο ενδιαφέρον από τον πολιτικό και επιχειρηματικό κόσμο, επιβεβαιώνοντας τον κεντρικό ρόλο της ΕΤΕπ στην πράσινη μετάβαση, την ασφάλεια και την ευρωπαϊκή καινοτομία.

Αναθεώρηση των στοιχείων για την οικονομική ανάπτυξη της Ισπανίας – Βελτίωση του ρυθμού ανάπτυξης κατά το β' τρίμηνο 2025

Σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής της Ισπανίας (INE), το ΑΕΠ της χώρας αυξήθηκε κατά 0,8% κατά το β' τρίμηνο τ.ε., ποσοστό αυξημένο κατά 0,1 ποσοστιαία μονάδα σε σύγκριση με την αρχική εκτίμηση του Ιουλίου. Σε ετήσια βάση, η οικονομική δραστηριότητα αυξήθηκε κατά 3,1%, υπερβαίνοντας κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες τις προηγούμενες εκτιμήσεις. Η ενίσχυση αυτή αποδίδεται κυρίως στη συνεχιζόμενη αύξηση της εγχώριας ζήτησης, η οποία υποστηρίζεται από την άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης (0,8%) και της επενδυτικής δραστηριότητας (1,8%).

Σύμφωνα με εδώ οικονομικούς κύκλους, η ισπανική οικονομία εμφανίζεται να παρουσιάζει ιδιαίτερη δυναμική, καθώς καταγράφει για όγδοο συνεχόμενο τρίμηνο ρυθμούς ανάπτυξης άνω του 0,6%, καθιστώντας την μια από τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες οικονομίες μεταξύ των μεγάλων χωρών της Ευρωζώνης, ιδιαίτερα σε σύγκριση με τη Γαλλία (ανάπτυξη 0,3% στο

ίδιο διάστημα) και τη Γερμανία (ύφεση -0,3%). Παράλληλα, η απασχόληση σημείωσε νέα ιστορικά υψηλά, με τον αριθμό των εργαζομένων να υπερβαίνει για πρώτη φορά τα 22 εκ. Οι αμοιβές των μισθωτών αυξήθηκαν κατά 7,1% σε ετήσια βάση, γεγονός που αποδίδεται τόσο στην αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας όσο και στη βελτίωση της μέσης αμοιβής ανά θέση.

Από πλευράς παραγωγικής δραστηριότητας, θετικούς ρυθμούς κατέγραψαν όλοι οι κύριοι τομείς της οικονομίας, πλην του πρωτογενούς τομέα, ο οποίος παρουσίασε μείωση κατά -6,4% σε τριμηνιαία βάση. Η βιομηχανία ενισχύθηκε κατά 0,9%, η οικοδομική δραστηριότητα κατά 2,3%, ενώ ο τομέας των υπηρεσιών αυξήθηκε κατά 1%.

Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 1,3%, αλλά με επιβράδυνση σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (μείωση 1,1 ποσοστιαίας μονάδας), ενώ οι εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 1,6%. Ο δημόσιος τομέας κατέγραψε οριακή αύξηση δαπανών (0,1%). Σημειώνεται ότι ο τουριστικός τομέας, παρότι εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πυλώνα της οικονομίας, εμφανίζει ενδείξεις επιβράδυνσης του ρυθμού αύξησης των επισκεπτών, παρά τις προβλέψεις για αριθμό επισκεπτών πλησίον των 100 εκ. για το τ.ε. Η παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας αυξήθηκε κατά 1,7% σε ετήσια βάση, ενώ η παραγωγικότητα ανά απασχολούμενο υποχώρησε κατά -0,4%.

Τόσο η Τράπεζα της Ισπανίας όσο και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) αναθεώρησαν προς τα

άνω τις προβλέψεις τους για το ετήσιο ΑΕΠ της Ισπανίας για το 2025, εκτιμώντας πλέον ανάπτυξη της τάξεως του 2,6%. Ισπανική Κυβέρνηση προβλέπει περαιτέρω αύξηση κατά 2,7% για το έτος 2025.

Ωστόσο, παρά τα ενθαρρυντικά στοιχεία, οικονομικοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι οι εξωτερικοί κίνδυνοι παραμένουν, με χαρακτηριστικές αναφορές στην ανακοίνωση Trump περί επιβολής δασμών (με ισχύ από τον Οκτώβριο) σε φαρμακευτικά προϊόντα, βαρέα οχήματα και έπιπλα κουζίνας/μπάνιου, αναζωπυρώνοντας τις ανησυχίες περί προστατευτισμού. Επιπλέον, η πολιτική αστάθεια στη Γαλλία, η οικονομική επιβράδυνση στη Γερμανία και η αβεβαιότητα στο Ηνωμένο Βασίλειο με την άνοδο ακραίων πολιτικών δυνάμεων, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά βασικές εξωτερικές αγορές της Ισπανίας.

Επίσκεψη Αναπλ. Υπουργού Μεταφορών κ. Κυρανάκη στη Μαδρίτη (24-26/9/2025)

Το διάστημα 24-26 Σεπτεμβρίου τ.ε. επισκέφθηκε τη Μαδρίτη ο Υφυπουργός Μεταφορών κ. Κυρανάκης, συνοδευόμενος από κλιμάκιο υψηλόβαθμων στελεχών του Νέου ΟΣΕ (Σιδηρόδρομοι Ελλάδας), υπό τον Διευθύνοντα Σύμβουλό του, κ. Παληό. Επίσκεψη ελληνικής αντιπροσωπείας πραγματοποιήθηκε προκειμένου να ισχυροποιηθεί περαιτέρω η διμερής συνεργασία στον τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών, ιδιαίτερα σε συνέχεια της υπογραφής μνημονίου κατανόησης το περασμένο καλοκαίρι μεταξύ του διαχειριστή

του ισπανικού σιδηροδρομικού δικτύου ADIF (Administrador de Infraestructuras Ferroviarias) και ΟΣΕ. Συνολικά η επίσκεψη του κ. Αναπλ. Υπουργού και των επιτελών του Νέου ΟΣΕ μπορεί να χαρακτηριστεί επιτυχημένη αφού διερεύνησε διεξοδικά τις δυνατότητες αξιοποίησης της διμερούς σιδηροδρομικής συνεργασίας με την Ισπανία, η οποία διαθέτει ένα από τα πλέον εξελιγμένα σιδηροδρομικά συστήματα στον κόσμο, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το δίκτυο υψηλής ταχύτητας.

Πρόγραμμα επίσκεψης κ. Αναπλ. Υπουργού περιέλαβε εξαιρετικά εποικοδομητικές επισκέψεις – συναντήσεις στο ισπανικό Υπουργείο Μεταφορών και Βιώσιμης Κινητικότητας, στη διαχειρίστρια του ισπανικού σιδηροδρομικού δικτύου ADIF (Administrador de Infraestructuras Ferroviarias) και στο Κέντρο Εκπαίδευσης της ADIF, καθώς και στις εγκαταστάσεις συντήρησης της κρατικής σιδηροδρομικής εταιρείας Renfe. Αναπλ. Υπουργός συναντήθηκε επίσης με υψηλόβαθμο κλιμάκιο κρατικού τεχνικού Ομίλου INECO, ενώ είχε διμερή συνάντηση με τον Πρόεδρο της εταιρείας αστικών-υπεραστικών επιβατικών μεταφορών ALSA. Από πλευράς Γραφείου ΟΕΥ, η επίσκεψη καλύφθηκε από τον Επικεφαλής Γραφείου ΟΕΥ που παρέστη σε όλες τις φάσεις της και την Γραμματέα ΟΕΥ Β' Γραφείου κα Οικονόμου που παρέστη στο σκέλος της επίσκεψης που έλαβε χώρα στο ισπανικό Υπουργείο Μεταφορών.

Ισπανική επένδυση 325 εκατ. ευρώ για δορυφορικό σύστημα πρόληψης φυσικών καταστροφών

Συμφώνα με εδώ οικονομικές πηγές, η Ισπανία θα επενδύσει 325 εκατ. ευρώ στην εκτόξευση τριών δορυφόρων που προορίζονται για την πρόληψη και τον έλεγχο φυσικών καταστροφών. Το έργο εντάσσεται στο σχέδιο “Adenda Dana”, με το οποίο δημιουργείται ένα νέο σκέλος στο Σχέδιο Ανάκαμψης, που ονομάζεται «Στήριξη της Ανάκαμψης και της Ανθεκτικότητας απέναντι σε φυσικές καταστροφές». Η πρωτοβουλία, που εγκρίθηκε από την Ευρ. Επιτροπή στις 19 Σεπτεμβρίου, συνιστά μια δημόσια επένδυση άνω των 325 εκατ. ευρώ σε πάγιο, ανθρώπινο και φυσικό κεφάλαιο, κατευθυνόμενη σε επιχειρήσεις του διαστημικού τομέα, οι οποίες θα αναθέσουν μέρη της πρωτοβουλίας σε πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και τεχνολογικούς φορείς. Η διαχείριση θα γίνει από τον Ισπανικό Διαστημικό Οργανισμό (AEE) με την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διαστήματος (ESA), ενώ τον συντονισμό θα αναλάβει η Κεντρική Διοίκηση και κυρίως το Υπουργείο Επιστήμης, Καινοτομίας και Πανεπιστημίων.

Στόχος του έργου είναι η ενίσχυση της ικανότητας ανταπόκρισης σε κλιματικές κρίσεις, ακραία φαινόμενα και φυσικές καταστροφές, με πρόσβαση σχεδόν σε πραγματικό χρόνο σε κρίσιμα δεδομένα για τη λήψη αποφάσεων. Με αυτόν τον τρόπο θα είναι δυνατή η απόκτηση και χρήση δεδομένων για την πολιτική προστασία και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης (πυρκαγιές,

πλημμύρες, διαρροές κ.λπ.). Επίσης θα έχει εφαρμογές στη γεωργία και στην οικολογική μετάβαση, όπως η παρακολούθηση καλλιεργειών που επιδοτούνται από την Κοινή Γεωργική Πολιτική, της ξηρασίας και άλλων φαινομένων. Ειδικότερα, το έργο θα ενταχθεί του ήδη υφιστάμενου «Ατλαντικού Αστερισμού Δορυφόρων ESCA+» (Spanish Component of the Atlantic Constellation), ένα πρόγραμμα παρατήρησης της Γης που θα παρέχει δεδομένα υψηλής ανάλυσης βελτιώνοντας την παρατήρηση επί του ισπανικού και πορτογαλικού εδάφους. Η εκτιμώμενη επίδραση στη διαστημική βιομηχανία της Ισπανίας ανέρχεται σε πάνω από 200 εκατ. ευρώ σε συμβάσεις την περίοδο 2026-2027. Η οικονομική επίδραση θα είναι άμεση σε Αυτόνομες Κοινότητες όπως η Ανδαλουσία, η Μαδρίτη, η Γαλικία, η Καταλονία, η Χώρα των Βάσκων, η Βαλένθια και η Καστίλλη και Λεόν.

Οι νέοι δορυφόροι θα είναι μεσαίου μεγέθους (200–250 κιλά) και τα ωφέλιμα φορτία τους θα περιλαμβάνουν: οπτική κάμερα πολύ υψηλής ανάλυσης (VHR), θερμική υπέρυθρη κάμερα (TIR), αισθητήρες για ηλεκτρομαγνητικά πεδία (ELINT), ραντάρ συνθετικού ανοίγματος (SAR), καθώς και πιθανές τεχνολογικές επιδείξεις όπως ασφαλείς επικοινωνίες (inter-satellite link, QKD), συστήματα τροχιακής εξόδου κ.α.

Εξέλιξη του δημόσιου χρέους της Ισπανίας κατά το β' τρίμηνο του 2025

Σύμφωνα με τα πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Τράπεζας της Ισπανίας, το δημόσιο χρέος της χώρας κατά το β' τρίμηνο τ.ε. σημείωσε μείωση της τάξης των 1,8 ποσοστιαίων μονάδων σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους, φθάνοντας στο 103,4% του ΑΕΠ (από 105,2%). Σε απόλυτους αριθμούς, το δημόσιο χρέος ανέρχεται σε 1,691 τρισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 4% σε σύγκριση με το 2024 (περίπου 65 δισ. ευρώ). Οι προβλέψεις της ισπανικής Κυβέρνησης εκτιμούν περαιτέρω μείωση στο 98,4% του ΑΕΠ έως το 2027. Μακροπρόθεσμα, αναμένεται σύγκλιση με τον μέσο όρο της Ευρωζώνης, με στόχο το 90,6% έως το 2031 και το 76,8% έως το 2041. Η Τράπεζα της Ισπανίας ανέφερε επίσης πώς κατανέμεται η πίτα του χρέους μεταξύ των κυβερνητικών φορέων και όλες αύξησαν τα ελλείμματά τους με εξαίρεση τις τοπικές εταιρείες. Το κεντρικό Κράτος αντιπροσωπεύει τη μεγάλη πλειοψηφία, 1,53 τρισ. ευρώ (93,9% του ΑΕΠ). Οι Αυτόνομες Κοινότητες οφείλουν 343 δισ. ευρώ (21% του ΑΕΠ), με τη Ναβάρρα (10% του περιφερειακού ΑΕΠ), τη Χώρα των Βάσκων (11,2%) και τις Κανάριες Νήσους (11,4%) να έχουν το χαμηλότερο χρέος, ενώ οι Κοινότητες της Βαλένθια (39,9%), της Μούρθια (30,2%) και της Καταλονίας (29,5%) έχουν το υψηλότερο χρέος. Οι Δήμοι, από την πλευρά τους, οφείλουν 23 δισ. ευρώ, που ισοδυναμούν με 1,4% του ΑΕΠ. Η Κοινωνική Ασφάλιση οφείλει 129 δισ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο 7,7% του ΑΕΠ.

Την ίδια στιγμή, σύμφωνα με εδώ οικονομικούς κύκλους, ισπανικό Υπουργείο Οικονομικών σχεδιάζει μείωση του καθαρού ύψους των εκδόσεων δημόσιου χρέους για το έτος 2025, κατά 5 δισ. ευρώ. Ειδικότερα, οι καθαρές εκδόσεις θα ανέλθουν τελικά στα 55 δισ. ευρώ, έναντι 60 δισ. ευρώ που είχαν αρχικά προβλεφθεί. Εκπρόσωποι του Υπουργείου επεξηγούν ότι εν λόγω μείωση αποδίδεται στην αύξηση των φορολογικών εσόδων ισπανικού κράτους, στην αύξηση των πωλήσεων κατοικιών, καθώς και στα ιστορικά υψηλά επίπεδα απασχόλησης. Οι θετικές αυτές εξελίξεις επιτρέπουν την κάλυψη των κρατικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης στρατιωτικής δαπάνης (άνω των 10 δισ. ευρώ) και των αποζημιώσεων προς πληγνέτες από έντονα καιρικά φαινόμενα κατά το προηγούμενο έτος (πλημμύρες Βαλένθια - DANA), χωρίς την ανάγκη προσφυγής σε αυξημένο εξωτερικό δανεισμό.

Σημειώνεται ότι η Ισπανία θα διατηρήσει για δεύτερο συνεχές έτος (2024 και 2025) σταθερό το επίπεδο των καθαρών εκδόσεων στα 55 δισ. ευρώ. Παρά τη διατήρηση του συνολικού ποσού, οι φετινές εκδόσεις αντιστοιχούν μόλις στο 16% του ΑΕΠ της χώρας (το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό από το 2012), έναντι αντίστοιχων ποσοστών 17% - 18% που είχαν παρατηρηθεί τα τελευταία έτη. Εν λόγω εξέλιξη, σε συνδυασμό με την αναπτυξιακή δυναμική της οικονομίας, ενδέχεται να συντελέσει στη μείωση του λόγου δημοσίου χρέους προς ΑΕΠ. Επιπροσθέτως, παρά την

αύξηση του απολύτου μεγέθους του χρέους, το κόστος εξυπηρέτησής του παραμένει συγκρατημένο, με τις πληρωμές τόκων να εκτιμώνται κοντά στο 2% του ΑΕΠ, επίπεδο παρόμοιο με αυτό του 2021 (1,9%).

Ανωτέρω εξέλιξη ενισχύεται και από τις πρόσφατες αναβαθμίσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Ισπανίας από τους οίκους S&P, Moody's και Fitch, γεγονός που οδήγησε στη μείωση του περιθωρίου κινδύνου (risk premium) κάτω από τις 55 μονάδες βάσης — επίπεδο που παρατηρείται για πρώτη φορά μετά από 18 έτη. Αποτέλεσμα αυτού είναι η ενίσχυση της προσέλκυσης επενδυτών που δεσμεύονται από κριτήρια υψηλής πιστοληπτικής ποιότητας, όπως κεντρικές τράπεζες και θεσμικοί επενδυτές από την Ασία.

Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του ισπανικού Υπουργείου Οικονομίας, το μέσο κόστος του χρέους σε κυκλοφορία ανέρχεται σε 2,29%, ενώ η μέση διάρκειά του προσεγγίζει τα οκτώ έτη.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΕΥ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ Μαδρίτης, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-madrid@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, κοινοτικό και διεθνές δίκαιο, σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>).
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ Μαδρίτης τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές, για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.